

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Запорізький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з підготовки та написання дипломної магістерської роботи
за спеціальністю 8.03050801 “магістр з фінансів і кредиту”
денної форми навчання

2014

Методичні вказівки з підготовки та написання дипломної магістерської роботи за спеціальністю 8.03050801 “магістр з фінансів і кредиту” денної форми навчання/ Укл. Нестеренко Ж.К., Фатюха Н.Г. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. –86 с.

У виданні розглядається коло питань, пов’язаних з організацією, методикою та технікою підготовки і оформлення дипломних магістерських робіт. Адресовано студентам, викладачам, керівникам дипломних магістерських робіт, рецензентам, консультантам, членам Державних екзаменаційних комісій.

Укладачі: к.е.н., професор, зав.каф. “Фінанси і кредит”
Ж.К. Нестеренко, к.е.н., доцент Фатюха Н.Г.

Рецензент: перший проректор, д.е.н., професор
В. Г. Прушківський

Відповідальний за випуск: к.е.н., проф. Ж.К. Нестеренко

Затверджено
на засіданні кафедри
“Фінанси і кредит”
Протокол № 4
від 26.12.2013 р.

Затверджено
на засіданні
Вченої Ради ФЕУ
Протокол № 5
від 20.02.2014 р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	5
1.1. Освітньо - кваліфікаційні рівні	6
1.2. Дипломна магістерська робота як кваліфікаційна робота магістра	6
2. Структура та зміст дипломної магістерської роботи	8
2.1. Загальні положення	9
2.2. Вимоги до написання дипломної магістерської роботи	12
2.3. Вибір теми	19
3. Вимоги до оформлення дипломної магістерської роботи	20
3.1. Загальні вимоги	20
3.2. Нумерація	23
3.3. Оформлення ілюстрацій	25
3.4. Оформлення таблиць	27
3.5. Оформлення формул та рівняння	31
3.6. Оформлення переліків	33
3.7. Оформлення приміток	34
3.8. Виноски	34
3.9. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	35
3.10. Оформлення списку використаної літератури	36
3.11. Оформлення додатків	37
4. Деякі поради студентам щодо підготовки тексту роботи, виступу та її захисту	38
4.1. Вивчення та конспектування літератури за темою роботи	39
4.2. Керівництво роботою, консультування та контроль за ходом виконання	43
5. Рецензування роботи	45
6. Підготовка до захисту і захист роботи	46
7. Процедура захисту та загальні критерії оцінювання магістерської роботи	47
7.1. Призначення повторних термінів і перенесення	49

термінів захисту робіт

8. Підготовка переліку тем робіт і порядок їх затвердження	49
9. Перелік тем магістерських робіт по кафедрі фінанси і кредит Запорізького національного технічного університету зі спеціальності 8.03050801 магістр з фінансів і кредиту	50
10. Список рекомендованої літератури книжкового фонду бібліотеки ЗНТУ	52
11. Перелік використаних джерел	55
Додаток А. Зразок заяви студента щодо затвердження теми роботи	56
Додаток Б. Зразок оформлення титульного листа дипломної магістерської роботи	57
Додаток В. Бланк завдання на дипломну магістерську роботу	58
Додаток Д. Бланк-форма відзиву на дипломну магістерську роботу	60
Додаток Ж. Форма зовнішньої рецензії сторонньої організації	61
Додаток И. Приклад змісту ДМР	62
Додаток К. Зразок переліку найбільш розповсюджених скорочень	64
Додаток Л. Приклад оформлення рисунку в додатку	65
Додаток М. Приклад оформлення таблиці в додатку	66
Додаток Н. Приклад оформлення автореферату	68
Додаток П. Зразок оформлення ілюстративного матеріалу	75
Додаток Р. Приклад оформлення бібліографічного опису	76

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні вказівки охоплюють ключові питання методики підготовки, написання та захисту дипломних магістерських робіт для студентів усіх форм навчання за фахом „Фінанси і кредит”, а саме: зміст дипломної магістерської роботи, організаційні передумови успішного застосування набутих знань у атестаційній роботі, підходи та вимоги успішного написання окремих структурних елементів та роботи в цілому, систему діагностики знань. Розкрито методику самостійної роботи спеціаліста та роботи з науковим керівником.

Розроблено та рекомендовано вибір тем дипломних магістерських робіт з урахуванням галузевої та функціонально-просторової специфіки фаху і ВНЗ.

Нормативною та методичною базою написання методичних вказівок стали:

- ГСВО МОНУ "Засоби діагностики якості вищої освіти спеціаліста за спеціальністю 7.050104 "Фінанси";

- ГСВО МОНУ "Засоби діагностики якості вищої освіти бакалавра за спеціальністю 6.050104 "Фінанси".

- Галуzeвий стандарт «Засоби діагностики якості вищої освіти». Вимоги до державної атестації студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістра зі спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» (за видами економічної діяльності) напряму підготовки 030601 «Менеджмент» галузі знань 030601 «Менеджмент і адміністрування»;

- Про затвердження Національної рамки кваліфікацій, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341;

- Національний класифікатор України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (із змінами і доповненнями);

- Національний класифікатор України ДК 003:2010 «Класифікатор видів професій», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (із змінами і доповненнями);

- Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки магістра за спеціальностями галузі знань 0305- Економіка та підприємництво ГСВОУ, затверджену наказом Міністерства освіти і науки України від 04.07.2013 № 895;

- ДСТУ 3008- 95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення;
- ДСТУ 3582-97. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила;
- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання ГОСТ 7.1-2003, IDT);
- ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ);
- Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій. «Бюлетень ВАК України». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=disser-2007>.

1.1. Освітньо - кваліфікаційні рівні

Економіко-гуманітарний інститут ЗНТУ готує фахівців з вищою освітою за освітньо-кваліфікаційними рівнями:

- бакалавр, спеціаліст і магістр.

Під освітньо-кваліфікаційним рівнем вищої освіти розуміється характеристика вищої освіти за ознаками рівня сформованості якостей людини, що забезпечують її здатність виконувати відповідні фахові обов'язки певного кваліфікаційного рівня.

Магістр - освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр/спеціаліст здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності, передбачених для первинних посад у певному виді діяльності.

1.2. Дипломна магістерська робота як кваліфікаційна робота магістра

Дипломна магістерська робота є підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння студентом теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи зі

спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит» на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

Магістерська робота виконується на шостому курсі у одинадцятому семестрі після засвоєння теоретичного курсу за програмою підготовки магістра та проходження відповідної практики.

Мета дипломної магістерської роботи - розв'язання комплексу наукових і прикладних завдань відповідно до узагальненого об'єкта діяльності на основі застосування системи теоретичних знань і практичних навичок для вирішення конкретних завдань щодо вдосконалення управління на підприємствах і в організаціях, ініціювання до впровадження новацій у діяльність підприємств і організацій відповідно до узагальненого об'єкта діяльності магістра зі спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит».

Магістерська робота виконується на підставі вивчення відповідної законодавчої та нормативної бази, вітчизняної та іноземної літератури за спеціальністю (підручників, навчальних посібників, монографій, періодичних видань тощо). При виконанні роботи використовуються результати виробничої переддипломної практики.

Терміни виконання магістерської роботи встановлюються навчальним планом.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Дипломна магістерська робота є підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає можливість виявити рівень засвоєння студентом теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності. Дипломна магістерська робота є одним із видів індивідуальних робіт студента, оригінальним, завершеним науковим дослідженням у галузі знань «Фінанси і кредит» та містить сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту.

2. Дипломну магістерську роботу виконують студенти VI курсу денної форми навчання.

Дипломна магістерська робота виконується відповідно до напрямів наукових і прикладних досліджень та має засвідчити: рівень професійної підготовки випускника; вміння застосовувати здобуті у вищому навчальному закладі знання для розв'язання складних науково-практичних завдань; свідоме засвоєння знань та їх систематизацію; наявність у студента навичок наукової роботи; здатність критично й креативно мислити та вміння аргументувати власну точку зору.

При виборі теми дослідження, необхідно звернути увагу на актуальність та важливість її розробки для конкретного підприємства. Виконання дипломних магістерських робіт може проводитись на замовлення підприємства. Теми дипломних магістерських робіт та методичні вказівки розроблені згідно із вимогами підготовки магістрів за спеціальністю 8.03050801 «Фінанси і кредит».

Керівником дипломної магістерської роботи призначається викладач, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук, вчене звання.

Дипломна магістерська робота виконується на основі поглибленого вивчення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з обраної проблеми, а також результатів власних досліджень реального об'єкта з метою вирішення визначених наукових та прикладних завдань у сфері майбутньої професійної діяльності.

Дипломна магістерська робота повинна містити результати власних теоретичних і прикладних досліджень.

3. Дипломна магістерська робота є завершальним етапом підготовки магістрів з фінансів і кредиту.

Виконання дипломної магістерської роботи забезпечує:

- систематизацію, закріплення, розширення та застосування знань студента під час виконання конкретних науково-дослідних і прикладних завдань;
- розвиток навичок самостійної роботи;
- оволодіння методикою дослідження при вирішенні наукових та прикладних проблем.

2.1. Загальні положення

Дипломна магістерська робота має бути написана **державною мовою**, науковим стилем, логічно й аргументовано.

Виклад змісту кожного питання дипломної магістерської роботи має бути цілісним, логічним, доказовим і пояснювальним та науково аргументованим. Дипломна магістерська робота повинна відповідати таким вимогам і містити

- системний аналіз проблеми відповідно до предмета наукового дослідження;
- реальні обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення управлінської діяльності на досліджуваному об'єкті, актуальні для впровадження у практику суб'єктів господарювання;
- елементи наукової новизни з предмета дослідження,
- бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

Дипломна магістерська робота виконується на матеріалах реальних об'єктів — підприємств будь-якої форми власності та їх об'єднань, установ і організацій, які, як правило, є юридичними особами і мають самостійну звітність.

Дипломна магістерська робота є одним із видів індивідуальних робіт студента, оригінальним, завершеним науковим дослідженням у галузі знань «Фінанси і кредит» та містить сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту.

Тема дипломної магістерської роботи має відображати проблематику функціональних напрямів фінансової діяльності і

конструюватися на основі виробничих функцій та типових завдань діяльності, що формують складові професійної компетентності магістра.

За структурою дипломна магістерська робота містить анотацію, вступ, основну частину (розділи: теоретико-методологічний, дослідницько-аналітичний та проектно-рекомендаційний, кожний з яких складається не менш ніж з двох підрозділів), висновки, список використаних джерел, додатки.

Дипломна магістерська робота обсягом 5,5-6,5 авторських аркушів (**100-120 сторінок**) виконується за тематикою завдань професійної діяльності, містить елементи наукової новизни та практичної значущості. До обсягу дипломної роботи не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

Процедурні вимоги щодо виконання випускної кваліфікаційної роботи, оформлення супровідних документів та захисту в Державній екзаменаційній комісії наведені у Положенні про дипломну магістерську роботу ВНЗ та/або Методичних рекомендаціях до виконання дипломної магістерської роботи студентами освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» зі спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит» варіативної компоненти стандартів вищої освіти ВНЗ, які мають відповідати вимогам до дипломної магістерської роботи.

Вимоги до дипломної магістерської роботи є складовою ЗД ГСВОУ і затверджуються президією НМК з фінансів і кредиту

Дипломна магістерська робота як метод оцінювання рівня якості підготовки має продемонструвати, що магістр володіє системою спеціальних знань, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки на рівні новітніх досягнень науки у предметній області діяльності, то є запорукою його наукового мислення та творчої професійної, науково-дослідницької та педагогічної діяльності, та вміє:

- працювати з інформаційними джерелами (законодавчими і нормативними документами, науковою спеціальною літературою, у тому числі виданою іноземними мовами, матеріалами Інтернету та даними статистичної та фінансової звітності);

- викладати матеріал логічно та аргументовано;

- використовувати новітні дидактичні технології і методи;

- використовувати статистичні та математичні методи для аналізу проблем та обґрунтування управлінських рішень;

- опановувати сучасні наукові методи для проведення теоретичних і емпіричних досліджень;

- використовувати набуті навички для розроблення пропозицій і обґрунтування рекомендацій з предмета дослідження;

- генерувати та обґрунтовувати гіпотези, ідеї, пропозиції у предметній сфері наукових досліджень;

- робити висновки щодо результатів проведених досліджень.

Основні етапи підготування та виконання дипломної магістерської роботи:

- вибір та затвердження теми. Закріплення теми дипломної магістерської роботи за магістрантом проводиться за письмовою заявою (Додаток А) і представленню кафедри та оформляється наказом по університету. Одночасно по представленню кафедри затверджується керівник дипломної магістерської роботи, а у випадках необхідності з окремих розділів - консультант;

- складання та затвердження завдання на дипломну магістерську роботу, визначення мети та об'єкта дослідження.

У відповідності із закріпленою темою, магістранту видається завдання на виконання дипломної магістерської роботи типової форми (Додаток В), куди вносяться перелік питань, які підлягають розробці, вихідні дані до дипломної магістерської роботи, строки виконання окремих розділів та терміни здачі закінченої роботи;

- складання бібліографії джерел, необхідних для вивчення досліджуваного питання;

- збір та обробка інформаційних, аналітичних матеріалів;

- проведення досліджень;

- опрацювання та викладення результатів досліджень;

- оформлення дипломної магістерської роботи;

- попередній захист дипломної магістерської роботи на випусковій кафедрі та допуск її до захисту у державній екзаменаційній комісії (ДЕК);

- оформлення автореферату дипломної магістерської роботи;

- зовнішнє рецензування дипломної магістерської роботи

- підготовка ілюстративно-наочних матеріалів;

- отримання відзиву на дипломну магістерську роботу від наукового керівника;

- захист дипломної магістерської роботи на засіданні ДЕК.

Дипломна магістерська робота повинна бути написана чи надрукована і містити:

- титульну сторінку, яка оформляється на стандартному бланку (Додаток Б);

- завдання на магістерську роботу, яке видається на стандартному бланку (Додаток В);

- анотацію;

- зміст магістерської роботи;

- перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів;

- вступ (орієнтовно 5% від загального обсягу);

- огляд наукової та навчально-методичної літератури за проблемою (орієнтовно 30%);

- нормативно-правове забезпечення вивчення проблеми (орієнтовно 5%);

- аналіз стану проблеми (на прикладі конкретної фінансово - кредитної установи) та шляхи її розв'язання (орієнтовно 55%);

- висновки;

- список використаних джерел;

- додатки.

Дипломна магістерська робота з ілюстративними додатками, відзивом керівника роботи, рецензією та заключенням завідувача кафедри "Фінанси і кредит" передається в Державну екзаменаційну комісію для захисту.

Захист дипломної магістерської роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії.

2.2. Вимоги до написання дипломної магістерської роботи

Дипломна магістерська робота має бути написана державною мовою. Всі студенти зобов'язані писати в одному екземплярі і захищати роботу винятково українською мовою. Студенти, що не вивчали українську мову, а також громадяни Російської Федерації, мають право писати і захищати роботу російською мовою після позитивної резолюції декана на поданій ними заяві з проханням про такий дозвіл.

Вибір теми дипломної магістерської роботи. Тема дипломної магістерської роботи має відображати основну ідею, завдання, положення, які необхідно дослідити. Критерієм вибору теми дослідження є її актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку науки і практики в галузі управління.

Теми дипломних магістерських робіт формуються відповідно до напрямів науково-дослідної тематики випускової кафедри/кафедр, сучасних досягнень науки у предметній області сфери професійної діяльності.

У назві теми зазначається об'єкт (підприємство/організація/державна установа), за матеріалами якого виконувалася робота. Назва теми повинна бути чіткою, лаконічною та містити однозначне тлумачення.

Закріплення теми дипломної магістерської роботи, призначення наукового керівника та консультантів (у разі потреби) затверджується наказом ректора ВНЗ.

Структура дипломної магістерської роботи. Дипломна магістерська робота складається із:

- титульної сторінки;
- завдання на дипломну магістерську роботу;
- анотації;
- змісту;
- переліку умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів;
- вступу;
- основної частини;
- висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків.

Першою сторінкою дипломної магістерської роботи є *титульна сторінка* і оформлюється відповідно до вимог стандарту та вимог вищого навчального закладу. (див. Додаток Б).

Завдання на дипломну магістерську роботу розміщується відразу ж після титульної сторінки і є⁶ документом, що визначає обсяги і порядок виконання роботи (див. Додаток В). Завдання на дипломну

магістерську роботу містить тему роботи, календарний графік виконання роботи. Завдання затверджується науковим керівником дипломної магістерської роботи, та завідувачем випускової кафедри.

Порушення студентом календарного плану виконання фіксується науковим керівником, який інформує завідувача кафедри.

У відповідності до календарних етапів студент має подавати роботу частинами на перегляд, а у встановлений графіком кінцевий термін подати завершену дипломну магістерську роботу на рецензування науковому керівникові.

Після завдання в роботі розміщується *анотація* (стислий зміст роботи загальним обсягом не більше 7-8 речень, до 800 знаків) українською, російською та англійською мовою.

Зміст дипломної магістерської роботи визначається її темою і відображається в плані, що затверджується науковим керівником, розміщується безпосередньо після анотації на дипломну магістерську роботу, починаючи з нової сторінки. Зміст включає: анотацію; перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів; вступ; послідовно перелічені назви усіх розділів, підрозділів, пунктів; висновки; список використаних джерел; додатки з їх позначеннями та найменуваннями. У змісті роботи вказуються найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки). Приклад змісту наведено у додатку І.

У дипломній магістерській роботі подається *перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів*, якщо в ній вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів надається у вигляді окремого списку, який розміщують після змісту.

У *вступі* дипломної магістерської роботи зазначаються: проблема, що потребує вирішення, ступінь її дослідження; обґрунтовується актуальність обраної теми; зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; мета і завдання; формулюється об'єкт і предмет дослідження; методи дослідження; елементи наукової новизни; практична значущість; апробація результатів на підприємствах, організаціях, установах (у разі наявності); структура та обсяг магістерської

роботи. Обсяг вступу, як правило, не повинен перевищувати 3—4 сторінки.

Актуальність теми подається у вигляді критичного аналізу та напрямів розв'язання проблеми, обґрунтування необхідності досліджень для підприємств, організацій та установ. При цьому називають вчених, які внесли значний вклад у розробку досліджуваних проблем.

Наприклад, для теми “Фінансові аспекти формування звітності банків та необхідність її узгодження з МСФЗ”: У сучасних умовах розвитку банківської системи стратегічне планування та менеджмент неможливо здійснити без аналізу банківської діяльності. Широкий спектр питань з бухгалтерського обліку в банках та шляхи його вдосконалення досліджувалися в роботах: Дарбеки Є.М., Іванова І.О., Тазіхіної Т.В., Чиркової М.Б., Шуваєвої М.І., але в них ще недостатньо розглядалися питання удосконалення фінансової звітності банків шляхом їх гармонізації з Міжнародними стандартами фінансової звітності.

Над питанням ефективного вирішення управлінських завдань, досягнення стійкого і прибуткового функціонування банку працювали такі фахівці, як Косова Т.Д., Кочетков В.М., Алексеєнко М.Д. та інші. Але з огляду на те, що поняття управлінського обліку досить молоде і недостатньо вивчене, воно потребує подальших досліджень та наукових розробок.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дипломна магістерська робота виконана згідно з темою кафедри фінансів і кредиту ЗНТУ «Фінансово-кредитні відносини в Україні: стан та перспективи розвитку».

Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження.

Завдання, які ставляться в магістерській роботі, повинні розкривати зміст її розділів та підрозділів. На їх основі формується структура дипломної магістерської роботи. Необхідно врахувати, що при написанні висновків доцільно їх будувати з точки зору досягнення мети і виконання поставлених завдань.

Об'єкт дослідження дипломної магістерської роботи - це процес або явище, що створює проблемну ситуацію і обрані для вивчення.

Предметом дослідження дипломної магістерської роботи є соціально-економічні закономірності функціонування та розвитку об'єкта, різноманітні його якості, властивості, тощо. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Наприклад, для теми “*Фінансові аспекти формування звітності банків та необхідність її узгодження з МСФЗ*” об'єкт дослідження – це процес формування звітності банку та аналізу його діяльності, що трансформується у складанні загальної звітності організації за необхідності умови її відповідності до МСФЗ. Предмет дослідження - фінансові аспекти формування звітів, їх комплексний склад, що включає в себе стандартні форми фінансової (бухгалтерської) звітності, результати управлінського обліку та податкового сектору.

Методи дослідження — спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності.

Для розкриття теми дослідження широко використовують загально-наукові методи: діалектичний і системний підходи, метод індукції і дедукції, аналіз і синтез. Поряд із загальнонауковими методами можна використовувати специфічні методи (прийоми), обумовлені сутністю самого предмета, завданнями та вимогами до хронологічного і систематичного спостереження; реєстрації та класифікації даних з метою їх систематизації; узагальнення інформації.

Елементи наукової новизни повинні мати узагальнюючий характер і містити власні висновки та рекомендації з предмету дослідження. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (удосконалено, дістало подальший розвиток).

Практична значущість повинна містити результати самостійно проведених досліджень, що можуть бути впроваджені в діяльність підприємств, установ, організацій.

Апробація результатів роботи має містити назви статей, тез доповідей, підготовлених за матеріалами роботи, виступи на науково-практичних конференціях.

В *структурі та обсягу магістерської роботи* подається інформація про структуру та обсяг магістерської роботи.

Наприклад. Магістерська робота «Фінансові аспекти формування звітності банків та необхідність її узгодження з МСФЗ» складається

ся з анотації, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 134 сторінок комп'ютерного тексту, з них 120 сторінок основного тексту, 16 рисунків, 27 таблиць, 62 джерела, 4 додатки,

Основна частина дипломної магістерської роботи складається з розділів (теоретико-методологічний, дослідницько-аналітичний, проектно-рекомендаційний) і підрозділів, які мають бути взаємопов'язані, а матеріал — викладеним послідовно і логічно із критичним аналізом теоретичних положень, статистичних даних, інформації різноманітного характеру.

У першому теоретико-методологічному розділі основної частини розглядаються теоретичні та методологічні аспекти досліджуваної проблеми, аналітичний огляд літературних джерел з предмета наукового дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх наукова класифікація, основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта тощо. Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та тенденції розвитку предмета дослідження, методологічні підходи повинні мати елементи полемічності, розкривати власну позицію щодо предмета дослідження, що створює передумови для проведення у наступному розділі власних наукових досліджень.

У другому дослідницько-аналітичному розділі студент, використовуючи фактичний матеріал, і зібрану інформацію, аналізує та розкриває зміст питань на прикладі конкретних підприємств, установ, організацій.

Дослідження проблеми має здійснюватися на основі накопиченого і систематизованого матеріалу, групування та обробки даних, що дозволяє проводити кваліфікований аналіз, обґрунтовувати пропозиції у наступному розділі. Текст дипломної магістерської роботи слід підкріпити реальними документами підприємств (установ, організацій), що наводяться у додатках.

Третій проектно-рекомендаційний розділ містить декілька взаємопов'язаних підрозділів, в яких надано конкретні науково обґрунтовані пропозиції, проекти інноваційного характеру щодо вдосконалення управління та підвищення ефективності діяльності підприємств, установ, організацій.⁶ У цьому розділі розкривають також зміст і результати власних наукових досліджень, подаються конкретні методики і моделі. Цей розділ повинен містити аргументовані пропо-

зиції студента, спрямовані на досягнення мети, зазначеної у вступі.

У висновках дипломної магістерської роботи підбиваються підсумки проведеного дослідження, наводяться одержані наукові та практичні результати, рекомендації щодо їх науково-практичного використання.

Формулювання висновків повинно базуватися на матеріалах основної частини роботи відповідно до поставлених завдань. Для формулювання висновків та ґрунтовних пропозицій рекомендується апробація основних положень дослідження на наукових заходах.

Обсяг висновків не повинен перевищувати 3-4 сторінки.

До списку використаних джерел слід включати джерела, на які у тексті є посилання, а також ті, які використано при викладі конкретних наукових положень. Список складається із законодавчих актів, нормативних матеріалів, вітчизняної та зарубіжної наукової, спеціальної літератури, фахових видань, інформаційних ресурсів Інтернету.

У додатках наводяться допоміжні матеріали: копії документів, форми фінансової звітності, витяги із законодавчо-нормативних документів, громіздкі таблиці та рисунки тощо.

Рекомендований обсяг дипломної магістерської роботи – 100-120 сторінок. До цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

За рішенням випускової кафедри студенти пишуть **автореферат дипломної магістерської роботи**, який містить загальну характеристику дипломної магістерської роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг дипломної магістерської роботи у сторінках); актуальність теми; зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; мета і завдання; формулюється об'єкт і предмет дослідження; методи дослідження; елементи наукової новизни; практична значущість; апробація результатів на підприємствах, організаціях, установах (у разі наявності) та стислий виклад основного змісту (за розділами), висновки, перелік публікацій та участь студента у науково-практичних конференціях та анотації.

Обсяг автореферату – 10-12 сторінок та нумерацією сторінок окремо від нумерації сторінок дипломної магістерської роботи. Першою сторінкою автореферату⁶ є його титульний аркуш, який не нумерується. Автореферат дипломної магістерської роботи не потрібно підшивати разом з дипломною магістерською роботою.

Оформлення автореферату аналогічні загальним вимогам до оформлення дипломної магістерської роботи.

В *анотації*, обсяг якої складає до 800 знаків (7-8 речень) українською, російською та англійською мовами, зазначається прізвище та ініціали студента, назва дипломної магістерської роботи, основний зміст та результати дослідження.

Ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у дипломній магістерській роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів - 5-7. Анотація подається українською, російською та однією з іноземних мов (переважно - англійською) і розміщується на окремому аркуші разом з ключовими словами.

Приклад складання автореферату наведено у додатку Н.

2.3. Вибір теми

Студент вибирає тему дипломної магістерської роботи у відповідності з тематикою магістерських робіт для магістерської підготовки за освітньо - кваліфікаційним рівнем 8.03050801 "Фінанси і кредит", розробленою та затвердженою кафедрою фінанси і кредит ЗНТУ. Обрана тематика може підлягати періодичному перегляду, якщо цього потребують певні зміни в умовах розвитку фінансово-кредитної системи країни.

Магістранту надається виключне право самостійності у виборі теми магістерської роботи, при необхідності він може отримати кваліфіковану консультацію наукового керівника. В окремих випадках магістрант може запропонувати іншу тему, якщо цього вимагає виробнича необхідність фінансово-кредитної установи, в якій магістрант проходив практику.

Тема дипломної магістерської роботи має бути актуальною, відображати повний спектр діяльності в умовах сучасного розвитку фінансів фінансово - кредитної установи чи економіки підприємств всіх форм власності. Кожному магістрантові при виборі теми слід врахувати існуючі власні напрацювання, а саме: наслідки навчально-дослідницької роботи, статей, тем доповідей на гуртках, конференціях, курсових робіт з фінансових та обліково-економічних дисциплін.

Велику увагу слід приділяти науковості та подальшому застосуванню результатів та пропозицій магістерської роботи для практичних

цілей.

З метою отримання науково-обґрунтованих висновків та пропозицій, формулювання теми дипломної магістерської роботи повинно супроводжуватися чітко визначеним колом питань. Перед початком написання магістерської роботи слід переконатися у достатній наявності відповідних інформаційних джерел (літератури, документації, теоретичних розробок, а основне у можливості отримати достовірної інформації із конкретної кредитно - фінансової установи чи суб'єкта підприємницької діяльності).

Після обрання теми дипломної магістерської роботи, вона закріплюється за магістрантом, обов'язково повинна бути затверджена та підписана науковим керівником (при необхідності консультантом).

Наступний ступінь розробки магістрантом теми це складання плану роботи у відповідності із завданням.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

3.1. Загальні вимоги

Оформлення дипломної магістерської роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення».

Текст дипломної магістерської роботи набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (29-30 рядків на сторінці), друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм); шрифт текстового редактора - Word Times New Roman, розмір 14 мм. Поля: зліва - 25 мм, справа - 10 мм, зверху і знизу - не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору, щільність тексту – однаковою. Якщо у текст вписуються від руки іншомовні слова, формули, умовні знаки, то їх треба вписувати пастою тільки чорного кольору, при цьому щільність вписаного тексту повинна наближатись до щільності основного тексту.

Прізвища, назви установ, організацій, фірм та інші власні назви у дипломній магістерській роботі наводять мовою оригіналу.

Скорочення слів і словосполучень у дипломній магістерській роботі повинно відповідати чинним стандартам з бібліотечної та видавничої справи.

Друкарські помилки чи графічні нечіткості, виявлені у процесі оформлення роботи, можна виправляти охайним підчищенням чи за допомогою коректора і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту (фрагменту малюнка) тим самим кольором, яким надрукований текст.

Матеріал дипломної магістерської роботи слід подати у такій послідовності:

- титульна сторінка;
- бланк завдання на дипломну магістерську роботу;
- анотація дипломної магістерської роботи;
- зміст;
- перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів;
- вступ;
- перший (теоретико-методологічний) розділ;
- другий (дослідницько-аналітичний) розділ;
- третій (проектно-рекомендаційний) розділ;
- четвертий (охорона праці та техніка безпеки в надзвичайних ситуаціях);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки;
- автореферат дипломної магістерської роботи;
- відзив наукового керівника;
- зовнішня рецензія сторонньої організації;
- ілюстративні додатки до дипломної магістерської роботи.

Дипломна магістерська робота в основній частині складається, як правило, з чотирьох розділів. У разі потреби, обумовленої логіко-структурною схемою роботи, можливе виділення більшої кількості розділів.

Структурні елементи "Титульний лист", "Завдання на дипломну магістерську роботу", "Зміст", "Вступ", "Суть ДР", "Висновки", "Список використаних джерел" «Додатки» є обов'язковими.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки) та наводять

жирним шрифтом. Кожну структурну частину треба починати з нової сторінки.

Зміст має відповідати плану роботи. На сторінці зі змістом навпроти кожної складової дипломної магістерської роботи проставляються номери сторінок, які вказують на початок викладення матеріалу.

Якщо у роботі наводяться маловідомі скорочення, нові символи, позначення, то їх перелік надається перед вступом і вноситься до змісту як «Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів». Перелік умовних позначень надається у вигляді окремого списку, який розміщують після змісту. Перелік слід друкувати у дві колонки, у лівій за абеткою наводять скорочення, у правій - детальне розшифрування.

Перелік наводять у такій послідовності: скорочення (у тому числі й аббревіатурні); умовні (літерні) позначення; одиниці вимірювання; терміни.

Для літерних позначень встановлюється наступний порядок запису: спочатку повинні бути наведені в алфавітному порядку умовні позначення українського алфавіту, потім – латинського, потім – грецького.

Незалежно від зазначеного за першої появи цих елементів у тексті дипломної роботи наводять їх розшифровку. Приклад переліку умовних позначень наведено у додатку К.

Заголовки структурних елементів дипломної магістерської роботи «ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ», «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не нумерують, а їх назви правлять за заголовки структурних елементів.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки.

Заголовки структурних елементів дипломної магістерської роботи і розділів слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами, **жирним шрифтом** та без крапок в кінці, не підкреслюючи.

Текст розділів може складатись з підрозділів. Заголовки підрозділів дипломної магістерської роботи слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, **жирним**

шрифтом, не підкреслюючи. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою.

Перенесення слів у заголовку розділу не допускається.

Якщо підрозділи містять пункти, то заголовки цих пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір до тексту. У кінці заголовка, надрукованого у підбір до тексту, ставиться крапка.

Якщо заголовок складається з двох чи більше речень, то їх розділяють крапкою. Заголовки чи слова у них не підкреслюються і слова при переносах не розбиваються.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) і подальшим чи попереднім текстом має бути не менше, ніж два рядки.

Відстань між основами рядків заголовку, а також між двома заголовками приймають такою, як у тексті.

Абзаци в тексті починають відступом, рівним 15 мм. Кожен пункт, підпункт і перерахування записуються з абзацного відступу.

Кожну структурну частину дипломної магістерської роботи треба починати з нової сторінки.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту і підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

До загального обсягу дипломної магістерської роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів дипломної магістерської роботи підлягають нумерації на загальних засадах.

3.2. Нумерація

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подається арабськими цифрами без знака №.

Нумерація сторінок дипломної магістерської роботи має бути наскрізною (включаючи ілюстрації) і проставлятися у правому верхньому куті аркуша без крапки⁶

Першою сторінкою є титульний аркуш, який входить до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші, аркушах

завдання, анаотації та аркуші змісту номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи зі «Вступу».

На титульному аркуші зазначають повну назву міністерства/відомства, вищого навчального закладу, випускової кафедри; тему роботи; дані про студента, наукового керівника та консультанта, місто та рік подання дипломної магістерської роботи до захисту.

Слово “ Пояснювальна записка” пишуть (друкують) маленькими літерами, крім першої великої, **жирним шрифтом**, не підкреслюючи симетрично тексту. Назву роботи пишуть (друкують) маленькими літерами, крім першої великої, **жирним шрифтом**.

Скорочення у назвах міністерства/відомства, вищого навчального закладу та теми дипломної магістерської роботи не допускаються. Титульний лист виконується за установленними в ЗНТУ формами, приведений в додатку Б.

Номер розділу ставиться після слова "РОЗДІЛ", наприклад "РОЗДІЛ 1". Після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами.

Підрозділи нумеруються у межах розділу. Номер підрозділу складається із номера розділу та свого порядкового номера, розділених крапкою. У кінці також ставиться крапка, наприклад "2.1." (перший підрозділ (параграф) другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу жирним шрифтом. Наприкінці заголовка крапки не ставлять.

Пункти нумеруються арабськими цифрами у межах кожного підрозділу. Номер пункту має складатися із номера розділу, підрозділу і пункту (свого порядкового номера), розділених крапками. У кінці номера пункту також ставиться крапка, наприклад, "2.1.3." (третій пункт першого підрозділу другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка. Нумери підрозділів і пунктів ставляться на їх початку, номер пункту - на початку першого рядка абзацу, яким розпочинається відповідний пункт. Цифра номера пункту не повинна виступати за межі абзацу.

Якщо пункти міститимуть підпункти, то їх нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

3.3. Оформлення ілюстрацій

Для пояснення тексту дипломної магістерської роботи, що викладається, допускається його ілюструвати графіками, діаграмами, схемами, фото тощо. Ілюстрації, вміщені у текст дипломної магістерської роботи, іменують рисунками.

Ілюстрації розміщуються у дипломній магістерській роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці у зручній для ознайомлення формі тобто, щоб для вивчення цього рисунка сторінку можна було б повернути за годинниковою стрілкою.

На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті дипломної магістерської роботи.

Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Рисунки, графіки, схеми, діаграми, що розміщені у дипломній магістерській роботі, повинні відповідати вимогам стандартів «Единой системы конструкторской документации» та «Единой системы программной документации».

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках.

Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад: Рис. 2.3 (третій рисунок другого розділу (див. зразок)).

Найменування повинно відображати зміст рисунка і бути коротким. Його розміщують після номера рисунка і виконують малими літерами з першої великої.

Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією з абзацного відступу. Якщо в розділі дипломної магістерської роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Зразок оформлення рисунку.

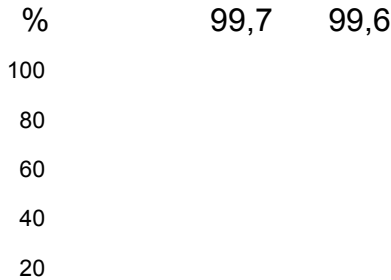

Рис. 3.2 Структура власного капіталу підприємств

Рисунок може мати пояснювальні дані (підрисунковий текст) шрифтом не менше 10 пунктів, приклад наведено на рис. 3.3.

Підпис під ілюстрацією зазвичай має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис.»;
- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного;
- експлікацію, яка будується так: деталі сюжету позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом. Треба зазначити, що експлікація не замінює загального найменування сюжету, а лише пояснює його.

Приклад.

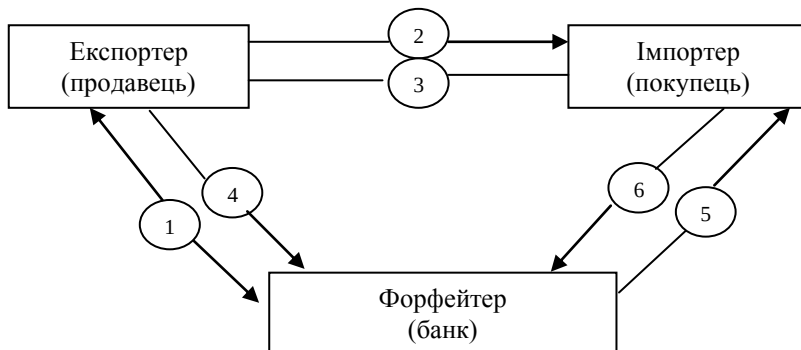

Рис. 3.3 Механізм здійснення форфейтингової операції:

- 1- переговори з форфейтером про ініціалізацію угоди;
- 2 - поставка товару імпортеру;
- 3 - оплата імпортером товару шляхом випуску векселів;
- 4 - продаж векселів форфейтеру з диск онтом;
- 5 - пред'явлення форфейтером векселів до оплати імпортеру;
- 6 - оплата векселів імпортером.

Якщо ілюстрації, що розміщено в роботі, створені не автором, необхідно, подаючи їх у роботі, вказати використовуване джерело.

Якщо рисунок розміщується на декількох сторінках (наприклад, схема алгоритмів), то на першій сторінці розміщують його номер та найменування (при наявності), а на наступних «Продовження рис.».

Якщо після посилання на рисунок йде розгляд матеріалу, що ілюструється, то у розповіді слово «рисунок» пишуть без номеру, наприклад: «Як видно з рисунка ...».

Ілюстрації, за необхідності, можуть бути перелічені в змісті з зазначенням їх номерів, назв і номерів сторінок на яких вони вміщені.

3.4. Оформлення таблиць

Для зручності викладу і читання тексту цифрові та інші показники рекомендується оформляти у вигляді таблиці. На всі таблиці мають бути посилання і в тексті дипломної магістерської роботи. При посиланні на таблицю вказують її повний номер, а слово "Таблиця" пишуть у скороченому вигляді, наприклад: табл. 1.2.

Назву та слово "Таблиця" починають з великої літери. Слово

"Таблиця" розміщують у правому кутку рядка. Назву таблиці розміщують над таблицею симетрично до тексту і наводять **жирним шрифтом**.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без обертання тексту або з обертанням за годинниковою стрілкою.

Якщо таблиці, що розміщено в роботі, створені не автором, необхідно, подаючи їх у роботі, вказати використовуване джерело.

Побудова таблиці має відповідати рисунку 3.1.

Таблиця номер

Найменування таблиці

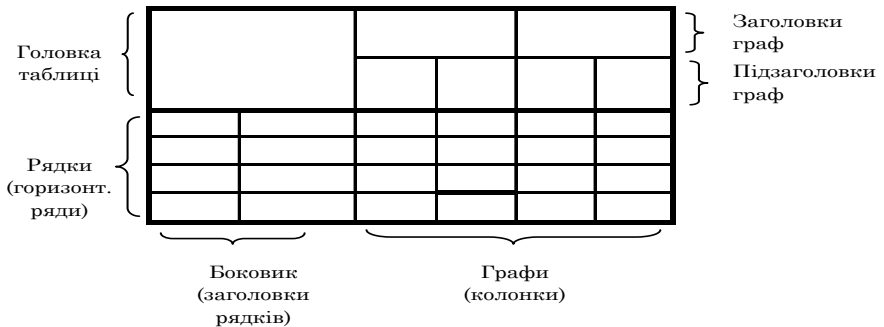

Рис. 3.1 Побудова таблиці

Розміри таблиць вибирають довільно залежно від вміщуваного матеріалу. Зліва, справа та знизу таблиці, як правило, обмежують лініями. Головка таблиці має бути відокремлена потовщеною лінією. За необхідності допускається під головкою таблиці вміщувати рядок для нумерації граф арабськими цифрами.

Висота рядків таблиці має бути не менше 8 мм.

Розділяти заголовки і підзаголовки боковика і граф діагональними лініями не допускається.

Заголовки граф, як правило, записують паралельно рядкам таблиці.

При необхідності допускається перпендикулярне розташування заголовків граф.

Таблицю, залежно від її розміру, можна вміщувати під текстом, у якому вперше подане на неї посилання, або на окремій наступній сторінці, а також у додатку до тексту документу.

Допускається розташування таблиці в альбомному виді.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою. Наприклад, «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Якщо в розділі магістерської дипломної роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами

Таблиця, повинна мати найменування, яке повинно відображати зміст таблиці та бути коротким.

У таблицях слід обов'язково зазначати одиницю виміру. Якщо всі одиниці виміру є однакові для всіх показників таблиці, вони наводяться у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися у відповідності до стандартів. Числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Якщо рядки або граfi таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під одною, або поруч, або переносючи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в кожній частині таблиці її головку та боковик.

Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну над одною в межах тієї самої сторінки. Рекомендується розділяти частини таблиці подвійною лінією (див. зразок). Приклад оформлення поділу таблиці на дві частини.

Таблиця 2.9

**Набори товарів Z і X, що мають для споживачів
однакову сумарну корисність, одиниць**

Набір	Кількість товару Z	Кількість товару X	Набір	Кількість товару Z	Кількість товару X
	30	5	D	10	20
A	18	10	E	8	25
B	13	15	F	7	30
C					

При поділу таблиці на частини допускається її головку або го-

ловик замінити відповідними номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці. У першій частині таблиці нижню горизонтальну лінію, що обмежує таблицю, не проводять.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл.1.2».

Приклад побудови типової структури із змістовним наповнення наведено нижче.

Зразок схеми оформлення таблиці.

Таблиця 2.7

Зведена таблиця основних показників ліквідності підприємства

Показники	I квартал 2011р.	IV квартал 2011 р	Відхилен- ня
1	2	3	4
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,11	1,18	0,07

Продовж. табл. 2.7

1	2	3	4
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,07	0,1	0,03
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,012	0,01	-0,002

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком.

Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф вказують в однині.

Таблиці, за необхідністю, можуть бути перелічені у змісті з зазначенням їх номерів, назв (якщо вони є) та номерів сторінок, на яких вони розміщені.

Графу “порядковий номер” у таблицю включати не допускають-

ся. Нумерація граф таблиці арабськими цифрами допускається в тих випадках, коли в тексті документа маються посилання на них, при розподілі таблиці на частини, а також при перенесенні частини таблиці на наступну сторінку. За необхідності допускається нумерацію показників, параметрів чи інших даних порядкові номери вказувати у першій графі таблиці безпосередньо перед їх найменуванням.

Якщо текст, який повторюється у графі таблиці і складається з одного слова, то його можна замінити лапками, якщо текст повторюється і складається з двох чи більше слів, то при першому повторенні його замінюють на слова "Те ж", а далі - лапками. Ставити лапки замість повторюваних цифр, марок, знаків, букв, математичних чи хімічних символів не допускається. Якщо цифрові дані у якомусь рядку таблиці не наводяться, то у ньому ставиться прочерк.

Правила оформлення таблиць суцього специфічного характеру варто робити відповідно до ДСТУ 2.105-95.

3.5. Оформлення формул та рівняння

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються.

Формули розташовують по тексту або окремими рядками. По тексту розміщують нескладні формули, окремими рядками – основну формули, що застосовуються у роботі при розрахунках та дослідженнях.

Формули розташовують симетрично тексту, у якому вони згадуються. В одному рядку можна розташовувати тільки одну формулу. Вище і нижче кожної формули залишають по одному вільному рядку.

Переносити продовження формули на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, причому знаки на початку наступного рядка повторюють. При переносі на операції множення застосовують знак (х). Формули, які йдуть одна за одною, розділяють комою.

Позначення величин, які входять до формул, повинні відповідати позначенням відповідних стандартів.

Пояснення позначень величин і числових коефіцієнтів, якщо вони не пояснені раніше у тексті, мають бути наведені безпосередньо під формулою з нового рядка з абзацу зі слова «де» без двокрапки у тій послідовності, у якій вони наведені у формулі. Після формули пе-

ред словом «де» ставиться кома.

Якщо необхідно навести числові значення величин, то його записують після розшифровки.

Приклад.

Інвестиційна вартість конвертованої облігації ($B^{(i)}$) визначають за формулою:

$$B^{(i)} = \sum_{t=1}^n \frac{D}{(1+i_c)^t} + \frac{B^{(N)}}{(1+i_c)^n}, \quad (3.1)$$

де D – розмір річних дивідендів, що сплачуються на конвертовану облігацію;

$B^{(N)}$ – номінал конвертованої облігації;

i_c – купонна ставка аналогічної конвертованої звичайної облігації;

n – термін “життя” конвертованої облігації.

Формули мають бути пронумеровані у межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (3.1) (перша формула третього розділу).

Номер формули записують у круглих дужках справа від неї у кінці рядка.

При переносі формули на наступний рядок (сторінку) номер зазначають біля її закінчення.

Посилання на формули надають порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)».

Рівняння, у тому числі хімічних реакцій, виконують за тими ж правилами, що і формули.

Номер групи формул, розміщених на окремих рядках і об'єднаних фігурною дужкою (парантезом), ставиться справа від вістря парантеза, яке знаходиться в середині групи формул і спрямовано в сторону номера.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації:

- а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово;
- б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

Розділові знаки між формулами при парантезі ставлять всередині парантеза. Після таких громіздких математичних виразів, як визначники і матриці, можна розділові знаки не ставити.

Формули можуть бути виконані комп'ютерним чи креслярським шрифтом висотою не менш 2,5 мм. Застосування комп'ютерних і рукописних символів в одній формулі не допускається. Рекомендується застосування редактора формул Microsoft Equation.

3.6 Оформлення переліків

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліком ставлять двокрапку.

Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або не нумеруючи – дефіс (перший рівень деталізації).

Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації). Наприклад:

- а) форма і розмір клітин;
- б) живий склад клітин:
 - 1) частини клітин;
 - 2) неживі включення протопластів;
- в) утворення тканини.

Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного виступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня. ⁶

3.7. Оформлення приміток

Примітки вміщують за необхідності пояснення змісту тексту, таблиці або ілюстрації дипломної роботи.

Примітки розташовують безпосередньо після тексту, таблиці, ілюстрації, яких вони стосуються.

Одну примітку не нумерують.

Слово «Примітка» друкують з великої літери з абзацного відступу, не підкреслюють, після слова «Примітка» ставлять крапку і з великої літери в тому ж рядку подають текст примітки.

Приклад:

Примітка. _____

Декілька приміток нумерують послідовно арабськими цифрами. Після слова «Примітка» ставлять двокрапку і з нового рядка з абзацу після номера примітки з великої літери подають текст примітки.

Приклад:

Примітки:

1. _____

2. _____

3.8 Виноски

Пояснення до окремих даних, наведених у тексті або таблицях, допускається оформляти виносками.

Виноски позначають надрядковими знаками у вигляді арабських цифр (порядкових номерів) з дужкою.

Нумерація виносок – окрема для кожної сторінки.

Знаки виноски проставляють безпосередньо після того слова, числа, символу, речення, до якого додають пояснення, та перед текстом пояснення.

Текст виноски вміщують під таблицею, або в кінці сторінки й відокремлюють від таблиці або тексту лінією довжиною 30-40 мм, проведеною в лівій частині сторінки.

Текст виноски починають з абзацного відступу і друкують за машинописного або рукописного способу виконання ДР через один

інтервал, за машинного способу – з мінімальним міжрядковим інтервалом. Це стандартна функція редактора MS-WORD. Текст виноски друкується з мінімальним міжрядковим інтервалом шрифтом розміром не більш 11 пунктів.

Приклад

Цитата в тексті: “ Він базується на використання інтуїтивного прогнозування за методом Дельфи¹⁾”.

Відповідне подання виноски:

¹⁾ У стародавньому місті Дельфи жриці змагались у пророкуванні майбутнього. Метод, який названо ім'ям цього міста, спочатку використовувався для “прорікання” часу настання події, що прогнозувалася. Він не допускає прямих контактів між експертами.

3.9. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором.

У документі наводять посилання:

- на даний документ (дипломної роботи);
- на стандарти, технічні умови, підручники, навчальні посібники та інші документи.

При посиланні на розділ, підрозділ, пункт, підпункт або перелік дипломної роботи слід писати : «... відповідно до розділу 3 ...», «згідно з підрозділом 3.1.», «...згідно з пунктом 3.1.2.», «... зазначеного у переліку 2) ...».

Посилання на таблиці, ілюстрації, формули і додатки подають таким чином:

- « ... наведені у таблиці 2.3» або «наведені у табл. 2.3»;
- «... подані у таблиці 4.1» або «подані у табл. 4.1»;
- «... згідно з рисунком 3.2» або «згідно з рис. 3.2»;
- «... показано на рисунку 4.3» або «показано на рис. 4.3»;
- «... у формулі (2.4)», «як видно з формули (2.4)»;
- «... подані у додатку Б», «наведені у додатку Б».

При повторних посиланнях пишуть:

- «... дивись таблицю 4.1» або «див. табл. 4.1»;

- «дивись рисунок 2.4» або «див. рис. 2.4»;
- «... дивись формулу (2.6)» або «див. формулу (2.6)»;
- «... дивись додаток Б» або «див. додаток Б».

Посилання на джерела інформації дипломної магістерської роботи позначають у тексті викладу порядковими номерами у квадратних дужках таким чином : « ... у роботах [2, с.3]» (перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга - номеру сторінки), «... [8, таблиця 22, с. 98]», «... [4, с. 24]».

Порядковий номер джерел надають по мірі появи посилання на те ж саме джерело, його номер повторюють.

Посилання на документ подають у цілому або на його структурні елементи (розділи, підрозділи, пункти, підпункти і додатки). При посиланні на структурні елементи зазначають їх номер і найменування. При повторних посиланнях зазначають лише номер.

3.10. Оформлення списку використаної літератури

Наприкінці дипломної магістерської роботи наводиться *список використаних джерел*. До цього списку включаються публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі, починаючи з нової сторінки. Всі джерела вказуються мовою видання.

Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Розміщення всіх використаних джерел інформації у списку використаних джерел можливе у такій послідовності:

- закони України (у хронологічній послідовності);
- укази Президента, постанови Уряду (у хронологічній послідовності);
- директивні матеріали міністерств (у хронологічній послідовності);
- монографії, брошури, підручники (абетковий порядок);
- статті з журналів (абетковий порядок);
- інструктивні, нормативні та інші матеріали, що використовуються підприємством (абетковий порядок);

- іншомовні джерела;
- електронні джерела.

Або список використаних джерел може також оформлятися по мірі згадування в тексті роботи.

В дипломній магістерській роботі повинно бути використано не менше 50 джерел.

Приклад оформлення бібліографічного опису наведено у додатку Р.

3.11. Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження дипломної магістерської роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках дипломної магістерської роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки і мати наскрізну нумерацію сторінок, спільну з дипломною магістерською роботою.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої жирним шрифтом симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої жирним шрифтом друкується слово «Додаток _» (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток.

Додатки послідовно позначаються великими літерами українського алфавіту, за винятком літер Г, Г', Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї.

Літерні позначення надають в алфавітному порядку без повторення і, як правило, без пропусків. Наприклад, Додаток А, Додаток Б.

Якщо додаток один, його теж позначають – Додаток А.

Текст додатку може мати розділи, підрозділи, пункти та підпункти, які нумеруються у межах додатку і виконуються за загальними правилами, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: “А.2” - другий розділ додатка А; “В.3.1.” - перший підрозділ третього розділу додатка В.

Якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці по центру зазначається «Продовження додатку А».

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є у тексті додатку, слід нумерувати в межах кожного додатку, наприклад, рис. Б.1.3 – третій рисунок першого розділу додатку Б; таблиця А.2 – друга таб-

лиця додатку А; формула (А.1) – перша формула додатку А.

Приклад оформлення таблиці та рисунку в додатку наведено в додатках Л, М відповідно.

Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, одна формула, одне рівняння, їх нумерують, наприклад, рис. А.1, таблиця А.1, формула В.1.

На всі додатки в тексті роботи повинні бути посилання.

Усі додатки мають бути названі у змісті з указівкою їхніх номерів і заголовків.

Якщо у ДМР як додаток використовується документ, що має самостійне значення і оформлюється згідно з вимогами до документу даного виду, його копію вміщують у ДМР без змін в оригіналі. Перед копією документу вміщують аркуш, на якому посередині після назви дипломної магістерської роботи (великими літерами) друкують слово “ДОДАТКИ ____” і його назву (за наявності), праворуч у верхньому куті аркуша проставляють порядковий номер сторінки. Сторінки копії документу нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок ДМР (не займаючи власної нумерації сторінок документа).

4. ДЕЯКІ ПОРАДИ СТУДЕНТАМ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТЕКСТУ РОБОТИ, ВИСТУПУ ТА ЇЇ ЗАХИСТУ

Як свідчить практика, написання роботи викликає значні труднощі організаційного характеру, зокрема при пошуку і відборі необхідної літератури та роботі з літературними джерелами, при компонуванні опрацьованого матеріалу та виборі методу викладення тексту, при формуванні висновків та підготовці виступу на захист роботи.

Пошук і відбір необхідної літератури - один з першочергових кроків практичної реалізації поставлених завдань магістрантом при підготовці роботи. Для більш повного виявлення основних літературних джерел, а при необхідності архівних документів, статистичних даних та ін. з теми дослідження, використовують каталоги чи картотеки кафедр та бібліотек вищого закладу освіти, провідних та спеціалізованих бібліотек міста, області, бібліотечні спеціальні видання, при книжні та при статейні списки літератури, виноски та посилання у підручниках, монографіях, словниках тощо.

Бібліографічні записи джерел краще робити на каталожних картках, бо з них швидко можна скласти робочу картотеку і зручно по-

повнювати її. Сукупність таких карток доцільно групувати за розділами роботи, мети чи періоду опрацювання. Якщо у різних розділах роботи використовується одне й те ж джерело, то при групуванні за розділами і підрозділами слід дублювати картки. Бібліографічні описи на картках треба робити повними, відповідно до вимог стандарту, бо ці картки потім використовуються для складання списку використаної літератури.

Складену з теми роботи картотеку бажано показати керівникові, який може порекомендувати додаткові джерела, дати певні поради щодо першочерговості опрацювання, необхідності та доцільності використання тих чи інших джерел.

4.1. Вивчення та конспектування літератури за темою роботи

Вивчення літератури рекомендується розпочинати з тих робіт, у яких досліджувана проблема висвітлюється в цілому, а пізніше перейти до джерел, де відображаються більш вузьчі, окремі, вибрані питання. Починати ознайомлення з виданням треба з титульної сторінки, щоб з'ясувати де, коли, ким було видано, переглянути зміст, прочитати анотацію чи передмову, де розкрито призначення видання, завдання, які ставив автор у ньому.

Читати текст треба уважно, щоб збагнути хід авторської думки, виокремити висновки, головні положення, факти та аргументи. Слід особливо вияснити зміст тези і аргументів, знайти відповідь на питання, чи є між ними відповідне відношення; аналізувати, чи достатньо означені поняття, що використовуються, визначити, які з тверджень носять проблематичний, гіпотетичний характер, які з фрагментів тексту містять "приховані" питання і т.д. Цих вимог треба дотримуватись і при формуванні основного тексту своєї роботи.

Необхідні цитати, цифри, факти, висновки, які мають відношення до теми роботи, виписують на окремому аркуші стандартного розміру, що сприяє кращій орієнтації у накопиченому матеріалі, систематизації його за розділами, проблемами. Після кожної цитати, прикладу чи іншого матеріалу слід вказувати точний опис джерела з позначенням сторінок, на яких опублікований цей матеріал. Це необхідно для забезпечення вимог правильного оформлення, якщо такий матеріал буде використовуватись при створенні тексту.

Композиція роботи передбачає формулювання назви теми, викладення вступного матеріалу, основного тексту і висновків. При цьому слід пам'ятати, що усі частини тексту - вступ, основна частина і висновки — підпорядковуються темі. Конкретні вимоги до цих частин випускної роботи були розглянуті вище. Тут ми розкриваємо лише загальні питання.

Спочатку слід домогтись логічно правильної розробки структури роботи, що є запорукою успіху розкриття теми. Така структура дозволяє побачити окремі розділи та підрозділи роботи у їх взаємозв'язку, контролювати порядок, у якому мають міститись окремі частини тексту. Визначити шляхи дій, побачити нерозкриті питання, спланувати та організувати працю самого автора дослідження, написати зміст роботи. Розроблену структуру потрібно погодити з науковим керівником. Процес створення структури може уточнюватись протягом усієї роботи над темою.

Потім доцільно скласти повний список використаної літератури, щоб при написанні тексту зразу можна було робити відповідні посилання на літературу, оскільки, як свідчить практика, на завершальному етапі роботи над текстом без такого списку дослідникам доводиться витрачати багато часу на переробку і уточнення посилань.

Проаналізований і систематизований матеріал викладається відповідно до змісту у вигляді окремих розділів і підрозділів (параграфів). Кожний розділ висвітлює самостійне питання, а підрозділ (параграф) - окрему частину цього питання.

Починаючи працювати над розділом, слід усвідомити його головну ідею, а також тези кожного підрозділу. Тези мають підтверджуватись фактами (аргументами), висновками різних авторів, результатами теоретичних досліджень, експериментів, аналізом конкретного практичного досвіду.

Вступ роботи є початковою частиною тексту. Він, як правило, пишеться після того, як написана основна частина роботи.

Зміст теми розкривається в основній частині тексту. Ця частина найбільша за обсягом, значуща і відповідальна. Тут виключна увага приділяється аналізу досліджуваної проблеми і аргументації одержаних результатів, тому основна частина складається, як правило, з декількох розділів.

У цій частині має бути виконано два головні завдання:

- перше - обґрунтувати (довести, пояснити, розтлумачити, підт-

вердити, виправдати, спростувати) сформульовані положення;

- друге - розкрити їх у доступній і переконливій формі, причому так, щоб можна було оцінити достовірність інформації, відтворити за необхідності результати і використати для інших цілей викладений матеріал.

Огляд літератури з досліджуваної теми має включати найбільш цінні, актуальні роботи (**не менше 50 джерел**). Огляд літературних джерел доцільно групувати: роботи, де висвітлюється історія розвитку проблеми; теоретичні роботи, які повністю присвячені темі; потім ті, що розкривають тему частково, окремі її сторони; роботи, у яких тема чи окремі її сторони висвітлюється чи оцінюється неоднозначно, суперечливо. Автор роботи має назвати ті питання (якщо такі виявлять), що залишилися невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Огляд закінчується коротким висновком про ступінь висвітлення в літературі основних аспектів теми.

Достовірність висновків та результатів, що відображаються у роботі загалом підтверджуються вивченням практичного досвіду роботи конкретних організацій (підприємства, банку, установи, їх підрозділів тощо). Накопичуючи та систематизуючи факти, треба вміти визначити їх достовірність, знаходити найбільш істотні ознаки для порівняння, характеристики, опису, аналізу і синтезу, узагальнення. Порівняння допомагає виділити головне, типове у подіях, що розглядаються, простежити зміни за певний період, виявити закономірності, проаналізувати причини труднощів, визначити тенденції та перспективи тощо. Аналіз зібраних матеріалів слід проводити у сукупності, з урахуванням різних чинників впливу на даний об'єкт. На основі синтезу слід поєднати окремі частини, що були вивчені у процесі аналізу, і розглянути предмет дослідження як єдине ціле, зробити узагальнення і певні висновки.

Широке використання різних методів, особливо у комплексному їх застосуванні, дає змогу поєднати різні роз'єднані знання у цілісну систему, вивести певні закономірності, визначити подальші тенденції розвитку теорії та практики відповідної сфери діяльності або окремої організації чи її підрозділів.

Основна частина переважно має свій власний план викладення. При складанні цього плану можуть бути використані найрізноманітніші процедури: розподіл, класифікація, розчленування, періодизація, типологія та ін. Це залежить від специфіки дослідження і рівня,

на якому воно проводиться.

На емпіричному рівні, наприклад, широко використовується класифікація, на теоретичному — типологія, для історичного дослідження суттєвого значення набуває періодизація.

При формуванні тексту необхідно визначитись (це залежить від теми, методів дослідження, наявного фактичного матеріалу тощо.) у способах викладення текстового матеріалу.

Найважливішими способами викладення матеріалу є **дедуктивний** та **індуктивний**. При дедуктивному способі вихідними є деякі загальні положення, кінцевими, як правило, - часткові чи одиничні, які логічно виводяться із цих загальних. При індуктивному способі, навпаки, вихідними є часткові чи одиничні положення, факти, а кінцевим - загальне твердження, яке індуктивне виводиться з цих часткових чи одиничних.

Дедуктивний виклад є більш строгим, послідовним, систематичним, доказовим. Разом з тим, цей спосіб не забезпечує достатнього наочно-образного переконання. Індуктивний спосіб викладення є більш цікавим, доступним і переконливим, але у теоретичному плані індукція є менш доказовою, думки не оформляються у строго логічну систему. На практиці, як правило, виклад матеріалу здійснюється комбіновано, використовуючи дедуктивний і індуктивний способи.

Коли виникає необхідність висловити свою власну думку з того чи іншого питання, проінтерпретувати висловлення інших авторів, то часто вдаються до аналогії.

Заклучна частина є логічним завершенням роботи. У висновках коротко і стисло викладаються основні результати, які одержали достатнє обґрунтування в основній частині тексту. Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій. Надзвичайно важливим є те, щоб вони відповідали поставленим завданням. У висновках зазначається не лише те позитивне, що вдалось виявити у результаті вивчення теми, але й недоліки та проблеми, а також конкретні рекомендації щодо їх усунення. Можуть накреслюватись шляхи подальшого розвитку теми. У першому пункті, як правило, коротко оцінюється стан питання. Далі розкриваються методи вирішення поставленої у роботі проблеми (завдання), їх практичний аналіз, порівняння з відомими розв'язаннями. Допоміжні результати, слабо обґрунтовані твердження до висновку не включають.

Після підготовки тексту, ілюстрацій, літературної і технічної

корекції автор роботи готує тези виступу, з якими він має виступити під час захисту своєї роботи. У виступі доцільно висвітлити такі важливі питання: аргументувати вибір теми і обґрунтувати її актуальність; розкрити мету, завдання і об'єкт дослідження; показати, що вдалось встановити, виявити, довести чи спростувати і якими методами це досягалось; викристалізувати елементи, які становлять цінність і є основою, механізмом реалізації завдань роботи; з якими труднощами довелося зіткнутись у процесі дослідження, які теоретичні положення вдалось підтвердити на практиці, а що не знайшло підтвердження; як виконуються вимоги відповідних законодавчих актів та нормативних документів; які зроблено висновки. Виступ не повинен перевищувати 10 хвилин.

4.2. Керівництво роботою, консультування та контроль за ходом виконання

Кандидатури керівників робіт добираються випускаючими кафедрами. Керівниками можуть бути викладачі кафедри, із числа тих, хто має науковий ступінь та вчене звання, а також наукові працівники науково-дослідних інститутів. Рекомендовані кандидатури керівників робіт розглядаються на вчених радах відповідних факультетів і у випадку їх схвалення затверджуються наказом ректора.

До обов'язків керівника входять:

- допомога у виборі теми, розробці плану підготовки і структури роботи, доборі літератури, виборі методів дослідження тощо.;
- розробка завдання до роботи, яка затверджується кафедрою;
- затвердження плану виконання роботи магістрантом;
- аналіз змісту роботи, висновків і результатів дослідження;
- систематичні, у встановлений графіком час консультації магістрантові та проведення з ним бесід за матеріалами окремих розділів роботи;
- контроль за ходом виконання роботи та інформація на засіданні кафедри про стан виконаної роботи;
- підготовка відгуку на роботу.

Відповідно з графіком студент зобов'язаний подати дипломну магістерську роботу науковому керівнику у встановлений термін. З метою перевірки правильності оформлення дипломної магістерської

роботи студент зобов'язаний надати її нормоконтролеру. Після виправлення зауважень керівника і нормоконтролера студент завершує оформлення роботи і подає дипломну магістерську роботу науковому керівнику для одержання від нього письмового відгуку з оцінкою роботи.

Відзив на роботу. **Не пізніше ніж за тиждень до захисту** керівник має видати автору роботи відзив на роботу. Відзив пишеться згідно додатку Д.

У відзиву про дипломну магістерську роботу визначаються: тема ДМР; актуальність дослідження; наукове та практичне значення; вміння логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки; рівень застосування здобутих у процесі навчання теоретичних знань та підготовки до виконання наукових досліджень; недоліки роботи (за наявності).

У кінці відзиву керівник оцінює роботу за чотирьохбальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та робить висновок про можливість допуску магістерської роботи магістранта до відкритого захисту.

У випадку невідповідності дипломної роботи вимогам методичних вказівок і недотримання студентом календарного графіка виконання дипломної магістерської роботи керівник має право не допустити студента до захисту.

Консультування з окремих розділів роботи.

При розробці завдання кафедра при необхідності передбачає запрошення консультантів з окремих розділів роботи за рахунок ліміту часу, відведеного нормами на виконання робіт. Прізвища консультантів вказуються у завданні.

Консультантами з різних розділів роботи можуть бути призначені викладачі вищого закладу освіти, а також висококваліфіковані фахівці та наукові працівники інших закладів, підприємств та установ.

Консультанти проводять консультації та перевіряють відповідні частини виконаної автором роботи й підписують сторінки завдання пояснювальної записки та відповідні аркуші графічного матеріалу.

Контроль за ходом виконання роботи. Випускна кафедра розробляє на період виконання робіт відповідний календарний графік на кожного магістранта. Раз у 10-15 днів керівником проставляється відсоток виконаної ним роботи. У випадку значного відставання від графіка керівник зобов'язаний своєчасно в усній чи письмовій формі по-

відомити про це завідувача кафедри, який має вживати конкретні заходи.

Завідувач кафедри здійснює необхідний методичний інструктаж керівників та консультантів робіт, контролює їх роботу з магістрантами.

За прийняте у роботі рішення і вірність розрахунків відповідає автор роботи.

Якщо завідувач кафедри не вважає за можливе допустити магістранта до захисту роботи, то він виносить це - питання на засідання кафедри, на якому обов'язково повинен бути керівник роботи. Рішення кафедри з цього питання оформляється протоколом і подається деканові факультету. Питання про допуск студента до захисту може бути поставлене і після попередньої доповіді студента про роботу на засіданні кафедри.

Завідувач кафедри має право звернутися в деканат із пропозицією відрухувати студента за невиконання навчального плану.

5. РЕЦЕНЗУВАННЯ РОБОТИ

Після отримання відзиву від керівника автор роботи не пізніше, ніж за тиждень перед захистом зобов'язаний подати роботу (завершену роботу з підписами керівника роботи, консультанта з охорони праці та безпеки з надзвичайних ситуацій, нормоконтролера; автореферату дипломної магістерської роботи; з відзивом керівника; рецензією; ілюстративними додатками) завідувачу кафедри для підпису.

Дипломна магістерська робота обов'язково повинна мати відгук (рецензію) зовнішнього рецензента. Рецензентами можуть бути: фахівці-практики, науковці, викладачі ВНЗ тощо.

Рецензія пишеться рецензентом на заготовленій формі (Додаток Ж), яку автор передає рецензенту разом з дипломною магістерською роботою.

Під час рецензування дипломної магістерської роботи рекомендується визначати: тему ДМР, актуальність дослідження; наукове та практичне значення, переваги та недоліки роботи, загальну оцінку ДРМ.

6. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ І ЗАХИСТ РОБОТИ

Державна атестація магістра передбачає захист дипломної магістерської роботи, яка є підсумком навчання за спеціальністю.

До захисту дипломної магістерської роботи допускаються студенти, які успішно та повною мірою виконали навчальний план.

Дипломна магістерська робота подається керівникові для перевірки у строки, визначені у завданні на виконання дипломної магістерської роботи.

Попередній захист дипломної магістерської роботи студент проходить на випусковій кафедрі. Студенти, дипломні магістерські роботи яких на попередньому захисті були оцінені позитивно, допускаються до захисту на засіданні ДЕК.

Захист дипломної магістерської роботи відбувається прилюдно на засіданні державної екзаменаційної комісії, склад якої затверджується у встановленому порядку.

Захист може проводитись як у вищому закладі освіти, так і на підприємствах, в установах. На захист можуть бути запрошені спеціалісти, або практичні працівники, робота яких пов'язана з тематикою, за якою захищаються магістерські роботи.

Під час підготовки до захисту студент має погодити зі своїм науковим керівником складену ним стислу доповідь для захисту дипломної магістерської роботи і підготовлені наочні матеріали (до 12 сторінок із найважливішими ілюстративними матеріалами, оформленими у формі ксерокопійованого роздавального матеріалу, а також слайди, фотографії, макети, рекламні проспекти тощо). Наочні матеріали мають послідовно ілюструвати доповідь студента і забезпечувати повноту висвітлення всіх положень, які підлягають захисту.

До захисту, в установленний деканатом термін магістрант подає секретареві ДЕК такі матеріали:

- завершену роботу з усіма підписами;
- відзив наукового керівника;
- рецензію на роботу;
- ілюстративний матеріал (додаток П).

Перед початком засідання деканат подає у ДЕК:

- наказ (витяг з наказу) вищого закладу освіти про затвердження складу ДЕК із спеціальності;

- розклад роботи комісії;
- наказ про затвердження списків магістрантів за навчальними групами, допущених до захисту робіт;
- зведену відомість (картку), затверджену деканом факультету, про виконання магістрантами, які захищають роботи усіх вимог навчального плану і про отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових проектів і робіт, практик та з державних екзаменів.

У ДЕК можуть бути подані також інші матеріали, які характеризують наукову чи практичну цінність проведеного дослідження (документи, що підтверджують практичне застосування результатів дослідження, наукові статті за темою роботи, макети, моделі тощо).

Студент готує для виступу доповідь та ілюстративний матеріал до неї. Під час прилюдного захисту студент доповідає і демонструє основні положення результатів дослідження, відповідає на запитання членів державної екзаменаційної комісії та інших присутніх на захисті фахівців.

Секретар комісії протоколює процедуру захисту.

7. ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ ТА ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Процедура захисту передбачає:

- інформацію секретаря ДЕКу про студента і подані документи до захисту;
- виступ магістранта (10-12 хвилин);
- виступ рецензента на запитання по суті захисту (запитання можуть ставитись усіма присутніми на захисті);
- виступ рецензента або оголошення його рецензії;
- відповіді магістранта на зауваження рецензента;
- виступ керівника або оголошення відзиву;
- обговорення роботи та захисту її автором роботи (в обговоренні можуть приймати участь усі присутні на захисті);
- заключне слово магістранта;
- прийняття рішення.

Автор дипломної магістерської роботи має продемонструвати вміння: логічно та аргументовано викладати матеріал; коректно використовувати статистичні, математичні та інші методи; проводити

власні дослідження; володіння навичками узагальнення; формулювання висновків; працювати з інформаційними джерелами; ініціювати та обґрунтовувати інноваційні підходи та напрями вирішення задачі, що досліджується.

Критерії оцінювання дипломної магістерської роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;
- науковість стилю викладання;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильне оформлення роботи відповідно до стандартів.

Дипломна магістерська робота, в якій розкрито тему, прореферовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та статистичні бази даних, проведено дослідження, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування допускається до захисту, але не може бути оцінена вище ніж **«задовільно»**.

Робота, в якій зроблено власне оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, звітні дані підприємства / організації, на базі якого досліджувалася тема, проведено комплексні дослідження, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, може бути оцінена на **«добре»**.

Робота, в якій зроблено власне оцінювання різних літературних джерел, використано сучасні методи дослідження, побудовано формалізовану модель проблеми, проведено комплексні наукові дослідження, розрахунки і на їх основі - аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій, може бути оцінена на **«відмінно»**.

Результати захисту дипломних магістерських робіт оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «В», «Е», «FX», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); власної системи ВНЗ (наприклад, за 100-бальною шкалою); комплексної системи оцінювання.

За результатами публічного захисту дипломної магістерської роботи на закритому засіданні ДЕК більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук керівника, зов-

нішнього рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання). При однаковій кількості голосів голос голови є вирішальним. **Рішення ДЕК є остаточним і оскарженню не підлягає.**

7.1. Призначення повторних термінів і перенесення термінів захисту робіт

Магістрант, який при захисті роботи отримав незадовільну оцінку, підлягає відрахуванню як такий, що закінчив теоретичний курс навчання за відповідною програмою підготовки і не захистив магістерської роботи з видачею йому академічної довідки встановленого зразка. До повторного захисту такий магістрант допускається протягом трьох років після закінчення вузу.

Державна комісія встановлює, чи може цей магістрант подавати на повторний захист цю саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему. При встановленні плагіату повторний захист роботи без зміни її теми не допускається.

При недостатньому рівні роботи, ДЕК може, в окремих випадках, рекомендувати доопрацювати цю роботу і подати її до повторного захисту на наступній сесії засідань ДЕК, але не раніше, ніж через місяць. Це рішення фіксується в протоколі засідання ДЕК і автору видається витяг з цього протоколу.

Магістрантам, які не захищали роботи з поважних причин (документально підтверджених), ректором може бути продовжений строк навчання до наступного терміну роботи державної комісії із захисту роботи, але не більше, ніж на один рік.

8. ПІДГОТОВКА ПЕРЕЛІКУ ТЕМ РОБІТ І ПОРЯДОК ЇХ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Тематику робіт формує профілююча кафедра, враховуючи їх відповідність освітньо-кваліфікаційному рівню з конкретної спеціальності, перспективним напрямом розвитку науки і техніки, договорам-замовленням, тем наукових досліджень кафедри. Орієнтовний перелік тем робіт для спеціальності "Фінанси" приводиться.

Ознайомившись з тематикою робіт, студенти подають заяву на ім'я завідувача кафедри про закріплення теми або формулює і обґрунтовує таку тему, яка найповніше відповідає його навчально-

виробничим, особистим інтересам, нахилам, його ідеї.

Магістранти можуть також самостійно сформулювати і пропонувати теми, які виходять за межі переліку тем, пропонованих кафедрою.

Після обговорення, корекції і схвалення тем на кафедрі в установленому порядку вони затверджуються наказом ректора. Цим же наказом затверджуються і керівники робіт та консультанти.

9. ПЕРЕЛІК ТЕМ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ ПО КАФЕДРІ ФІНАНСИ І КРЕДИТ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 8.03050801 МАГІСТР З ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

1. Антикризове управління фінансами підприємств.
2. Удосконалення процесів забезпечення ефективності банківських послуг для фізичних осіб.
3. Банківська ліквідність: оцінка, регулювання та оптимізація.
4. Вдосконалення механізму банківського кредитування суб'єктів господарювання в умовах ринкової трансформації економіки України.
5. Оптимізація бюджетного процесу в Україні.
6. Оптимізація вексельного обігу на фондовому ринку України.
7. Забезпечення фінансової стійкості банків України в умовах ринку.
8. Вдосконалення механізму іпотечних відносин у виробництві.
9. Вдосконалення управління інвестиційним портфелем комерційного банку за результатами фундаментального аналізу цінних паперів.
10. Фінансово-кредитне забезпечення розвитку інноваційної діяльності підприємств.
11. Комплексне рейтингове оцінювання фінансово-кредитної діяльності банку.
12. Оподаткування прибутку підприємств та організацій і напрями його оптимізації в Україні
13. Вдосконалення організації діяльності комерційних банків на валютному ринку України.
14. Вдосконалення оцінки ефективності інвестиційних проєктів.

15. Вдосконалення системи фінансового планування і прогнозування діяльності підприємства (банку).

16. Вдосконалення механізму регулювання банківського капіталу.

17. Ринок деривативів: зарубіжний досвід та перспективи розвитку в Україні.

18. Розвиток та регулювання ринку цінних паперів в регіоні.

19. Стратегія комерційного банку на ринку банківських послуг.

20. Страховий ринок в Україні: проблеми становлення та стратегія розвитку.

21. Удосконалення міжбюджетних відносин в Україні.

22. Вдосконалення управління активами підприємства (банку, страхової компанії, тощо)..

23. Вдосконалення управління оборотними коштами підприємства (банку, страхової компанії, тощо)..

24. Вдосконалення управління страховими резервами страховика.

25. Фінансове забезпечення розвитку банківського маркетингу.

26. Фінансове забезпечення соціального захисту населення України.

27. Формування оптимальної структури капіталу промислових підприємств.

28. Вдосконалення механізму формування ресурсів комерційних банків.

29. Вдосконалення механізму кредитного забезпечення промислових підприємств.

30. Вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства.

31. Вдосконалення механізму лізингу як форми кредитно-інвестиційного забезпечення промислових підприємств.

32. Вдосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства.

33. Вдосконалення управління операціями з цінними паперами на підприємстві.

34. Вдосконалення механізму факторингового обслуговування в системі збуту підприємств.

35. Вдосконалення управління інвестиційним розвитком підприємства

- 36. Вдосконалення організації фінансової діяльності товарної біржі.
- 37. Вдосконалення механізму формування інвестиційного портфеля інституціонального інвестора на основі рейтингової оцінки цінних паперів.
- 38. Вдосконалення механізму активізації ділової активності підприємства.
- 39. Вдосконалення механізму ціноутворення на промисловому підприємстві.
- 40. Удосконалення механізму діагностики банкрутства підприємства на підставі аналізу його фінансового стану та шляхи його запобігання.
- 41. Вдосконалення управління власним капіталом підприємства.
- 42. Вдосконалення управління грошовими потоками на підприємстві.
- 43. Вдосконалення управління прибутком підприємства.
- 44. Вдосконалення управління фінансовими ризиками на підприємстві.
- 45. Вдосконалення механізму аналізу фінансового стану підприємства і розробка шляхів його поліпшення.
- 46. Вдосконалення управління зобов'язаннями підприємства.
- 47. Фінансове забезпечення діяльності промислових підприємств в Україні.
- 48. Вдосконалення системи пенсійного забезпечення в Україні.
- 49. Депозитний портфель комерційного банку і шляхи удосконалення його структури.
- 50. Довгострокове кредитування комерційним банком юридичних осіб та шляхи його розвитку в Україні.
- 51. Фінансування розвитку підприємства та оцінка його ефективності.

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ КНИЖКОВОГО ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ ЗНТУ

Навчальна література

- 1. Бутинець Ф.Ф. Бухоблік для менеджерів та економістів /Ф.Ф.

Бутинець. Збірник задач та вправ. Ж: Рута, 2001.

2. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством /В.О. Василенко. [Навчальний посібник]. К: ЦУЛ, 2003.

3. Герасимчук В.Г. підприємством: Графічне моделювання/ В.Г. Герасимчук. [Навчальний посібник]. К.: КНЕУ, 2000.

4. Головка Т.В. Стратегічний аналіз/Т.В. Головка, С.В. Сагова. [Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни]. К.: Вид-во КНЕУ, 2002.

5. Гориціка Н.Г. Нова фінансова звітність/ Н.Г. Гориціка. К: Техніка, 2000.

6. Данилюк М.О. Фінансовий менеджмент/ М.О. Данилюк. [Навчальний посібник]. К: ЦНЛ, 2004.

7. Завгородний Ю.М. Налоги и налоговый контроль в Украине/ Ю.М. Завгородний. К: А.С.К., 2003.

8. Зуб А. Т. Стратегический менеджмент: Теория и практика/ А.Т. Зуб. [Уч. пособие]. М.: Аспект-Пресс, 2002.

9. Иванова Н.Г. Казначейська система использования бюджетов/ Н.Г. Иванова. СПб, Питер, 2001.

10. Кандинская О.А. Управление финансо-выми рисками. Поиск оптимальной стратегии/О.А. Кандинская. М: Консалтбанки, 2000.

11. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент / Г.І. Кіндрацька. К: Знання, 2006.

12. Маслова С.О. Фінансовий ринок / С.О. Маслова. [Навчальний посібник]. К: Каравела, 2003.

13. Мещеряков А.А. Фінансовий менеджмент у банках / А.А. Мещеряков. [Навчальний посібник]. К: ЦНЛ, 2006.

14. Основи економічної теорії: підручник /За ред. Ніколенко Ю.В. . К: ЦУЛ, 2003.

15. Панкевич Л.В. Бюджетний менеджмент /Л.В. Панкевич. [Навчальний посібник]. К: Знання, 2006.

16. Панченко С.Г. Міжнародний менеджмент / С.Г. Панченко. [Навчально-методичний посібник для сам.вивч.дисципліни]. К: КНЕУ, 2006.

17. Пересада А.А. Інвестиційне кредитування/ А.А. Пересада, Т.В. Майорова. [Навч. посібник]. К.: КНЕУ, 2002.

18. Пересада А.А. Інвестиційний аналіз/ А.А. Пересада, Ю.М. Коваленко, С.В. Онікієнко [Навч. посібник]. К.: КНЕУ, 2003.

19. Петрашко П.Г. Казначейська справа у 2-х томах / П.Г. Пет-

рашко. [Інтегрований посібник]. К: АВТ, 2004.

20. Право інтелектуальної власності: [Підручник для студентів вищих навч. закладів]/ За ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002.

21. Поляков Б.Н. Процедура банкрутства/ Б.Н. Поляков. К., Знання, 2002.

22. Ревенчук С.К. Основи економічної теорії/ С.К. Ревенчук. [підручник]. К: Атіка, 2001.

23. Родченко В.В. Международный менеджмент/ В.В. Родченко. [Учебное пособие]. К: МАУП, 2000.

24. Саншина І.Ю. Податковий менеджмент/ І.Ю. Саншина. [Навчальний посібник]. К: ЦУЛ, 2003.

25. Скрипник А.В. Державне регулювання економіки, (податки, бюджет, корупція, вибори)/ А.В. Скрипник. [Навчальний посібник]. К: ЦУЛ, 2002.

26. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств/ О.О. Терещенко. [навчальний посібник]. К.:КНЕУ, 2000.

27. Фінансова звітність за національними стандартами бухгалтерського обліку. [Практичний посібник]. К: «Лібра» 2000.

28. Цивільне право України Академ.курс. загальна частина./ За ред. Я.М. Шевченка. К: Ін Юре, 2004.

29. Цветаев В.М. Управление персоналом/ В.М. Цветаев. [Учебное пособие]. СПб, Питер, 2001.

30. Череп А.В. Фінансова санація та банкрутство суб'єктів господарювання / А.В. Череп. [Підручник]. К: Кондор, 2006.

31. Чухно А.А. Сучасні економічні теорії/ А.А. Чухно. [Підручник]. К: Знання, 2007.

32. Шершньова З.Є. Стратегічне управління/ ЗЄ м. [Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни]. КНЕУ, 2001.

Інші.

Періодичні видання

1. Актуальні проблеми економіки (журнал).
2. Банківська справа (журнал).
3. Бизнес (газета).
4. Все про бухгалтерський облік (журнал).

5. Голос України (газета).
6. Економіст (журнал).
7. Инвестиционная газета (газета).
8. Статистика України (журнал)
9. Урядовий кур'єр (газета).
10. Фінанси України (журнал).
11. Інтернет-видання.
- Інші.

11. ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник - 2-е вид., перероб і доп. - К.: Знання-Прес, 2002. - 295 с.
2. Методичні вказівки до виконання дипломної роботи для студентів спеціальності 7.050201 «Менеджмент організацій» ОКП «Спеціаліст» (підготовка, написання, захист) / Укл. Гудзь П.В., Прушківський В.Г., Кримська Л.О., Пуліна Т.В. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2009. – 72 с.
3. СТП 15-1. Стандарт підприємства. Вимоги та правила оформлення курсових і дипломних робіт для спеціальностей ЕПІ. Розроблено і внесено Департаментом з організації навчального процесу, ліцензування та акредитації ЗНТУ / Укл. Грешта В.Л., Гудзь П.В. Пуліна Т.В., Фатюха Н.Г. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2011.- 44 с.
4. Методичні вказівки з підготовки та написання магістерської роботи за спеціальністю 8.050104 «магістр з фінансів»/ Укл. Нестеренко Ж.К., Фатюха Н.Г. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2009. – 70с.
5. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій. «Бюлетень ВАК України». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=disser-2007>.
6. Галузевий стандарт «Засоби діагностики якості вищої освіти». Вимоги до державної атестації студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістра зі спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» (за видами економічної діяльності) напряму підготовки 030601 «Менеджмент» галузі знань 030601 «Менеджмент і адміністрування».

Додаток А**Зразок заяви студента щодо затвердження теми роботи**

Декану факультету економіки та управління
доц. Королькову В.В.
студента групи ФЕУ-___ денної форми навчання

П.І.Б.

ЗАЯВА

Прошу закріпити за мною тему магістерської роботи:

Дата _____ ПІБ, підпис

Науковий керівник роботи

посада, вчений ступінь, звання, ПІБ, підпис

Подання кафедри

Науковий керівник роботи

Дата Зав. кафедри фінанси і кредит ПІБ, підпис
вчений ступінь, звання, ПІБ,
підпис _____

Додаток Б**Зразок оформлення титульного листа дипломної магістерської роботи**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384
Форма № Н-9.02**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Економіко-гуманітарний інститут.
Факультет економіки та управління**

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))**Кафедра фінанси і кредит**

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))**Пояснювальна записка**до дипломної магістерської роботи
магістра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему **Фінансові аспекти формування звітності банків та
необхідність її
узгодження з
МСФЗ**

Виконав(ла): студент(ка) 6 курсу групи ФЕУ- 118
спеціальності 8.03050801 “Фінанси і кредит”

(шифр і назва спеціальності)

Іванов О. І.

(прізвище та ініціали)

Керівник Нестеренко Ж.К.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Петров О.О.

(прізвище та ініціали)

Додаток В

Бланк завдання на дипломну магістерську роботу

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384
Форма № Н-9.03

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут, факультет, відділення ЕГІ, ФЕУ
Кафедра, циклова комісія Фінанси і кредит
Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст
Напрямок підготовки 6.030508 (7.030508) – «Фінанси і кредит»
Спеціальність 8.03050801 «Фінанси і кредит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

« ____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ МАГІСТЕРСКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

науковий керівник роботи _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від « _ » 20__ р. № _____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

6

5. Перелік графічного матеріалу

6. Консультанти розділів роботи

Розділи	Прізвище, ініціали та посада наукового керівника та консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1-3 розділи ДМР			
Охорона праці та безпеки в надзвичайних ситуаціях (4 розділ)			
Нормоконтролер (1-4 розділи)			
ДМР до захисту допущена	Зав. кафедрою ФіК Нестеренко Ж.К.		

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор.№	Назва етапів дипломної магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи
1	Збір матеріалу на проектування	
2	Групування та аналіз зібраного матеріалу. Уточнення завдань проектування	
3	Виконання теоретичної частини роботи	
4	Виконання графічної частини роботи	
5	Написання та оформлення дипломної магістерської роботи	
6	Перевірка роботи керівником, консультантами	
7	Попередній захист роботи	
8	Переплітання оформлення дипломної магістерської роботи	
9	Захист роботи у ДЕК	

Студент _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Науковий керівник роботи _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток Д
Бланк-форма відзиву на дипломну магістерську роботу

ВИСНОВОК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
 на дипломну магістерську роботу студента
 Запорізький національний технічний університет

(П.І.Б.)

на тему: _____

зі спеціальності 8.03050801 магістр з фінансів і кредиту

1.Актуальність теми _____

2.Наукове та практичне значення роботи _____

3.Відповідність роботи завданню та рівень розкриття плану роботи _____

4.Ступінь самостійності роботи студента _____

5.Недоліки роботи _____

6.Загальна оцінка роботи та рекомендація про допуск до захисту перед ДЕК _____

Науковий керівник _____⁶
 (підпис) (посада, науковий ступінь, місце роботи П.І.Б.)

“ _____ ” _____ 200__ р

Додаток Ж
Форма зовнішньої рецензії сторонньої організації

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну магістерську роботу студента
Запорізького національного технічного університету

(П.І.Б.)

на тему: _____

зі спеціальності 8.03050801 магістр з фінансів і кредиту

1. Актуальність теми _____

2. Наукове та практичне значення роботи _____

3. Переваги дипломної магістерської роботи

4. Наявність недоліків в роботі _____

5. Загальна оцінка дипломної магістерської роботи

Рецензент _____ (підпис) _____ (посада, науковий ступінь, місце роботи П.І.Б.)

“ _____ ” _____ 200__ р

Додаток И

Приклад змісту ДМР

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	
ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ	12
1.1. Функції і мета діяльності Національного банку України	12
1.2. Основні операції (їх класифікація), що здійснюються комерційними банками (КБ) України	20
1.2.1. Інші операції КБ України, їх класифікація	21
1.3. Банкрутство КБ. Основні методи розрахунку	24
1.3.1. Поняття та основні причини появи банкрутства банків	27
1.3.2. Основні методи розрахунків банкрутства	28
1.3.3. Z-схема - модель розрахунку вірогідності банкрутства	29
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ОБЛДИРЕКЦІЇ УКРСОЦБАНКУ	31
2.1. Характеристика техніко-економічних показників діяльності	31
2.2. Структура і особливості активно-пасивних та інших операцій	35
2.3. Аналіз ліквідності та платоспроможності Облдирекції Укрсоцбанку	48
2.4. Розрахунок вірогідності банкрутства	55
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ ЗАХОДИ ПО СТАБІЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ОБЛДИРЕКЦІЇ УКРСОЦБАНКУ	77
3.1. Напрямки зниження ризику банкрутства на прикладі Облдирекції УСБ	77
3.2. Резерви поліпшення фінансового стану	85
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ	103

В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ	
ВИСНОВКИ	114
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	120
Додаток А. Форми фінансової звітності	124

Додаток К

Зразок переліку найбільш розповсюджених скорочень

**ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ,
ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ**

ГО	—	головний офіс;
КУАП	—	комітет управління активами і пасивами;
ПВ	—	процентні витрати;
ПД	—	процентний дохід;
РП	—	регіональні підрозділи;
РУ	—	регіональне управління;
УАП	—	управління активами і пасивами банку;
ЧПМ	—	чиста процентна маржа;
А	—	активи;
Р	—	максимізація прибутку;
R	—	обмеження ризику;
R	—	максимальне значення прибутку;
P	—	заданий рівень показників прибутку;

Додаток Л
Приклад оформлення рисунку в додатку

Додаток А

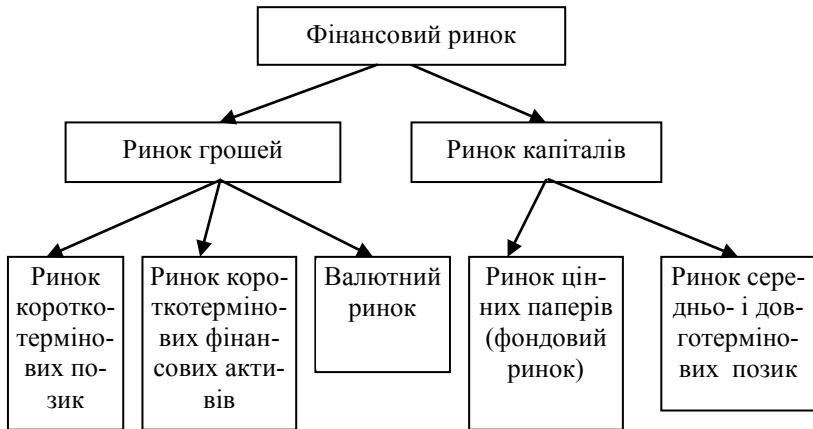

Рис. А.1 Структура фінансового ринку

Додаток М
Приклад оформлення таблиці в додатку
Додаток Б

Таблиця Б.1

Аналіз фінансування Державного бюджету за звітний рік,
млн.грн

Показники	Звітний рік			
	План	Виконано	Відхилення від плану	
			сума	%
1	2	3	4	5
ДЕФИЦИТ, в т.ч.:	25020,1	12500,7	-12519,4	-50,03
дефіцит загального фонду	21522,6	9671,4	-11851,2	-55,06
дефіцит спеціального фонду	3497,5	2829,3	-668,2	-19,10
Доходи, в т.ч.:	231931,9	231 686,3	-245,6	-0,1
доходи загального фонду	180783,2	185 853,0	5069,8	2,8
доходи спеціального фонду	51148,7	45 833,3	-5315,4	-10,39
Видатки в т.ч.:	253207,8	241 454,5	-11753,3	-4,64
видатки загального фонду	200106,1	193 280,8	-6825,3	-3,4
видатки спеціального фонду	53101,8	48 173,7	-4928,1	-9,28
ФІНАНСУВАННЯ				
Загальний фонд				
внутрішні запозичення	25246,0	21216,2	4029,8	- 15,96
зовнішні запозичення	6358,0	5396,5	-961,5	- 15,12
надходження від приватизації державного майна	605,6	480,8	-124,8	- 20,60
зміни обсягів готівкових коштів	5716,9	5563,1	-153,8	-2,69

Продовження додатку М
Продовження додатку Б

Продовж. табл.Б.1

1	2	3	4	5
кошти єдиного казначейського рахунку	6600,0	-	-6600,0	-100
Всього	44526,5	32656,6	-11869,9	-26,7
Спеціальний фонд				
надходження від цільового розміщення державних цінних паперів	5902,4	5902,4	-	-
кошти інвестиційного характеру для реалізації проектів розвитку, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями	1212,1	801,5	-410,6	-33,87
надходження від приватизації державного майна	1,4	1,4	-	-
зміни обсягів готівкових коштів	529,2	1097,8	568,6	207,4
Всього	7645,1	7803,1	158,0	2,07

Додаток Н
Приклад оформлення автореферату

Запорізький національний технічний університет

АВТОРЕФЕРАТ

**ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ БАНКІВ
ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЇЇ УЗГОДЖЕННЯ З МСФЗ**

Виконав(ла): студент(ка) 6 курсу групи ФЕУ- 118
спеціальності 8.03050801 “Фінанси і кредит”

(шифр і назва спеціальності)

Іванов О. І.

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник Нестеренко Ж.К.

(прізвище та ініціали)

Запоріжжя – 2014 року

Продовження додатку Н

Дипломна магістерська робота “Фінансові аспекти формування звітності банків та необхідність її узгодження з МСФЗ”: 120 с, 10 рис., 8 табл., 65 джерел, 4 додатки.

Актуальність теми. Банківська система відіграє значну роль не тільки на внутрішньому ринку України, але й в розширені її участі в процесах глобалізації фінансових ринків та інтеграції економіки держави в світову господарську систему. Як і будь-яка комерційна організація в Україні, банки ведуть бухгалтерський облік всіх операцій та складають фінансову звітність. Зацікавленість користувачів звітності банків полягає в отриманні повної та достовірної інформації, що розкриває фінансовий стан організації, яка дає уявлення про рівень надійності банку. Сьогодні інвестори капіталу банку не хочуть задовольнятися інформацією, яка традиційно відображається у фінансовій звітності згідно з НСБО. Процеси гармонізації та стандартизації обліку, які відбуваються в усьому світі, вимагають адаптувати бухгалтерський облік в банках України до міжнародних стандартів, а також потребують удосконалення нормативного забезпечення як на рівні держави, так і на рівні окремого суб'єкта господарювання. Тому питання необхідності узгодження фінансової звітності з МСФЗ є одним з актуальних питань сьогодення.

У сучасних умовах розвитку банківської системи стратегічне планування та менеджмент неможливо здійснити без аналізу банківської діяльності. Широкий спектр питань з бухгалтерського обліку в банках та шляхи його вдосконалення досліджувалися в роботах: Дарбеки Є.М., Іванова І.О., Тазіхіної Т.В., Чиркової М.Б., Шувасвої М.І., але в них ще недостатньо розглядалися питання удосконалення фінансової звітності банків шляхом їх гармонізації з Міжнародними стандартами фінансової звітності.

Над питанням ефективного вирішення управлінських завдань, досягнення стійкого і прибуткового функціонування банку працювали такі фахівці, як Косова Т.Д., Кочетков В.М., Алексеєнко М.Д. та інші. Але з огляду на те, що поняття управлінського обліку досить молоде і недостатньо вивчене, воно потребує подальших досліджень та наукових розробок.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Продовження додатку Н

Дипломна магістерська робота виконана згідно з темою кафедри фінансів і кредиту ЗНТУ «Фінансово-кредитні відносини в Україні: стан та перспективи розвитку».

Мета та завдання роботи. Метою роботою є узагальнення теоретичних та практичних засад формування фінансових аспектів звітності банків та необхідність її узгодження з МСФЗ.

Відповідно до поставленої мети в дипломній магістерській роботі були визначені та вирішені наступні завдання:

- розглянуті особливості формування та складання фінансової звітності банків, її вид з огляду на їх облікову політику;
- визначені порядок складання та компонентність річної звітності;
- досліджено вплив управлінського обліку банку на формування загальної фінансової звітності установи та фінансові фактори, що впливають на необхідність узгодження фінансової звітності з міжнародними стандартами фінансової звітності.

Об'єкт дослідження. Це процес формування звітності банку та аналізу його діяльності, що трансформується у складанні загальної звітності організації за необхідності умови її відповідності до МСФЗ.

Предмет дослідження. Фінансові аспекти формування звітів, їх комплексний склад, що включає в себе стандартні форми фінансової (бухгалтерської) звітності, результати управлінського обліку та податкового сектору.

Методи дослідження. На етапі збору інформації застосовувався частково метод емпіричного дослідження у прояві спостереження і класифікації фактів роботи та метод теоретичних досліджень з боку вивчення спеціальної нормативної бази банку; також використовувалися наступні методи дослідження: порівняння та зіставлення – при з'ясуванні етапів складання звітності банку у попередні періоди та за теперішнього часу; аналіз і синтез – при роботі над питанням впливу управлінського обліку на аналіз якості процесу формування звітності банків в узгодженні з Міжнародними стандартами фінансової звітності; системний підхід – в процесі роботи над виведенням такого поняття як «загальна звітність банку», що в розумінні міжнародних користувачів інформації несе в собі значення системного висвітлення всебічної інформації про стан організації з точки зору не лише фінансової

Продовження додатку Н

звітності, а й управлінської і податкової.

Елементи наукової новизни. Основні результати, що відображають наукову новизну дослідження, полягають у наступному:

- систематизації порядку складання річної консолідованої фінансової звітності банків через формування таблиці даних по запропонованій структурі;

- побудована схема загальної звітності банків, що включає до себе такі запропоновані та виведені на основі законодавчих документів поняття, як: консолідована фінансова звітність – звітність, що відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів банку – юридичної особи та його дочірних компаній як єдиної економічної одиниці, що надається для контролю до НБУ; консолідована податкова звітність, яка висвітлює аспекти податкового обліку перед ДПІ; та наш погляд найширше за своєю системністю, поняття консолідованої управлінської звітності;

- виведені організаційні етапи та варіанти управлінського обліку, запропоновані схеми формування управлінського рахунків на базі рахунків 1-7 класів та 8 класу рахунків;

- окреслена розмежованість виведених управлінських рахунків по кожному із сегментів бізнесу банку, показники яких в подальшому будуть поєднуватись для відображення консолідованої загальної звітності.

Практична значущість. Основні положення і рекомендації щодо вдосконалення формування банківської звітності в узгодження з МСФЗ призначені для практичного застосування банківському установами в своїй роботі.

Апробація результатів роботи. Окремі положення і результати досліджень обговорювались на науково-практичних конференціях кафедри фінансів і кредиту Запорізького національного технічного університету, а також на всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема: «Наука і життя: українські тенденції, інтеграція у світову наукову думку» Кримського інституту економіки та господарського права.

Основний зміст роботи. У вступі обґрунтовано актуальність теми дипломної магістерської роботи, визначено мету й основні завдання дослідження, відображено наукове удосконалення та практичне

значення роботи.

У першому розділі **«Формування та аналіз звітності банків в узгодженості з МСФЗ»** досліджені етапи та аспекти формування звітності банківських установ, розкриті поняття комерційного банку, фінансової звітності, загальних консолідованих результатів діяльності, які в свою чергу формують загальну звітність банків за вимогами МСФЗ.

.....

У другому розділі **«Розрахунок та аналіз звітності банків »** В другому розділі дипломної магістерської роботи проводиться аналіз якості процесу формування звітності банків у відповідності до Міжнародних стандартів на прикладі Публічного акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України»).

Розглянута організаційна структура управління вказаного банку, яка дає поняття про відповідальність окремих керівників за певні напрями діяльності. Кожного року консолідована звітність цього банку підлягає зовнішньому аудиту аудиторської компанії Emst & Young.

В цьому розділі проаналізовані порядок взаємодії структурних підрозділів при складанні фінансової звітності, строки подання її до НБУ та оприлюднення в ЗМІ, а також сам склад та структура звітності.

Як результат такої роботи була створена таблиця систематизації та порядку складання річної консолідованої фінансової звітності банків, яку можна використовувати в роботі будь-якого банку.

.....

У третьому розділі **«Перспективи удосконалення звітності банків на основі їх розвитку в міжнародному середовищі»** розглянутий прогресивний стан розвитку державного банку АТ «Укрексім-банк».

З метою удосконалення порядку складання фінансової звітності банків, в цьому розділі було сформоване в певну схему на основі законодавчих документів поняття «консолідованої фінансової звітності».

Також, на основі всіх цих опрацювань та в елементі необхідності узгодженості звітності банківських установ з МСФЗ була побудована схема загальної звітності банків.

.....

Висновки. У дослідженні наведено теоретичні, методологічні та практичні засади формування звітності банків та необхідність її узгодження з МСФЗ.

Проведені в роботі дослідження дозволяють зробити наступні висновки:

- на сьогодні бухгалтерський облік українських банків не достатньо гармонізований в українських нормативних документах з міжнародними стандартами фінансової звітності;

- досі не був сформований цілісний та структурований порядок складання річної фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності) банків;

- організація управлінського обліку в банках знаходиться в початковому стані і залишається широке поле для удосконалення цієї системи обліку;

- в процесі реалізації «Стратегії застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні», метою якої є удосконалення системи бухгалтерського обліку в Україні з урахуванням вимог міжнародних стандартів та законодавства Європейського Союзу вже сьогодні видаються законодавчі акти та нормативні положення, що регулюють правильність формування звітності.

....

ПЕРЕЛІК ПУБЛІКАЦІЙ ДО ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Нестеренко Ж.К. Фінансова звітність банків: порядок складання та необхідність узгодження з МСФЗ/ Ж.К.Нестеренко, Н.С. Сівець//Економічний простір: Збірник наукових праць.-№35.- Дніпропетровськ: ПДАБА, 2010.- С.232-245.

2. Сівець Н.С. Фінансова звітність банку: управлінський аспект/Н.С. Сівець//Наука і життя: українські тенденції, інтеграція у світову наукову думку. Київ.- 23010.-ч.4.-С.36-37.

АНОТАЦІЯ

Іванов О.І. «Фінансові аспекти формування звітності банків та необхідність її узгодження з МСФЗ».

Магістерська дипломна робота присвячена розробці теоретико-методологічних підходів та практичних рекомендацій щодо формування звітності банківських установ та необхідності її узгодженості з Міжнародними стандартами фінансової звітності.

Розглянуті питання послідовності формування звітності банків згідно вимог чинного законодавства України, вимог НБУ та МСФЗ, її склад та наповненість з точки зору не лише фінансових аспектів, а й управлінських та податкових. Досліджено порядок взаємодії окремих структурних підрозділів банку при складанні вказаної звітності та виведена загальна методика і принципи її формування.

Висвітлені перспективні завдання розвитку банку в міжнародному середовищі. Подані пропозиції по вдосконаленню складових частин звітності з огляду на міжнародні вимоги.

Були запропоновані схеми формування управлінських рахунків на базі рахунків 1-7 класів та 8 класу рахунків. А також перехід до узгодженого формування звітності з урахуванням вимог МСФЗ має безпосереднє значення для встановлення більш сприятливих умов розвитку та інтеграції українських банків до світових фінансових ринків.

Ключові слова: БАНК, ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ, УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ, ФОРМУВАННЯ, МСФЗ, СЕГМЕНТ БІЗНЕСУ, СТРУКТУРА РАХУНКУ, УЗГОДЖЕНІСТЬ.

АННОТАЦИЯ

.....

ANNOTATION

.....

Додаток II
Зразок оформлення ілюстративного матеріалу
Запорізький національний технічний університет
Кафедра фінанси і кредит

ІЛЮСТРАТИВНІ ДОДАТКИ
ДО ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

студента ____ курсу ____ групи
спеціальності 8.03050801 “Фінанси і кредит”

(прізвище, ім'я та по-батькові)

Науковий керівник

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові)

Додаток Р

Приклад оформлення бібліографічного опису

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис, загальні вимоги та правила складання».

2. Опис складається з елементів, які поділяються на обов'язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов'язкові чи обов'язкові та факультативні елементи. Обов'язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.

3. Проміжки між знаками та елементами опису є обов'язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

4. У списку опублікованих праць здобувача, який наводять в авторефераті, необхідно вказати прізвища та ініціали всіх його співавторів незалежно від виду публікації.

Книги

Один автор

1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів; Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст.; № 14).

2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д.Г. — К.; ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України; т. 59).

3. Матюх Н.Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. — К.; Асамблея діл. кіл: Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311

с. — (Ювеліри України; т. 1).

4. Шкляр В. Елементал: [роман] / Василь Шкляр. — Львів: Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).

Два автори

1. Матяш І.Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині; історія, спогади, арх. док / І.Матяш, Ю.Мушка. — К.: Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична"; вип. 1).

2. Ромовська З.В. Сімейне законодавство України / З.В. Ромовська, Ю.В. Черняк. — К.: Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю; вип. 11).

3. Суберляк О.В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П.І. Баштанник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.

Три автори

1. Акофф Р.Л. Идеализированное роботуирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Зддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — ХІІІ, 265 с.

Чотири автори

1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В.В., Кисляченко М.Ф., Лобастов І.В., Нечипорук А.А.]. — К.; НДІ "Укргропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).

2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу: [підруч. Для учнів проф -техн. навч. закл.] / О.В. Гвоздєв, Ф.Ю. Ялпачик, Ю.П. Рогач, М. М. Сердюк. — К.: Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).

П'ять і більше авторів

1. Психологія менеджмента / [Власов П.К., Липницький А.В., Луцихина И.М. и др.]; лод ред. Г.С. Никифорова. — [3-є изд.]. — Х.: Гуманитар. центр, 2007. — 510 с.
2. Формування здорового способу життя молоді: навч.-метод, посіб. Для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д.М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. —(Серія "Формування здорового способу життя молоді": у 14 кн., кн. 13).

Без автора

1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В Клос]. — К.: Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу).
2. Воскресіння мертвих: українська барокова драма: антологія / [упорядкує., от., пер. і прим. В.О. Шевчук]. — К.: Грамота, 2007. — 638, [1] с.
3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця XIX — початку XX століття: [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. — К.: Грані-Т, 2007. — 190, [1] с.
4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології: [зб.наук.праць / наук, ред. Калущенко В. та ін.]. — Чернівці: Рута, 2007. — 310 с.

Багатотомний документ

1. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л.М. Яременко та ін.]. — К.: Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. 2007—. — (Джерела з історії науки в Україні).
Ч. 2 : Додатки — 2007. — 573, [1] с.
2. Межгосударственные стандарты: каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И В., Рубцова Е.Ю.; ред. Иванов В.Л.]. — Львов: НТЦ

"Леонорм-Стандарт", 2005—. — (Серия "Нормативная база предприятия").

Т. 1. — 2005. — 277 с.

3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни...: (Дочь врага народа): трилогия / А. Дарова. — Одесса: Астропринт, 2006—. — (Сочинения: в 8 кн./А. Дарова; кн 4).

4. Кучерявенко Н.П. Курс налогового права. Особенная часть: в 6 т. / Н.П. Кучерявенко. — Х.: Право, 2002—. —

Т. 4: Косвенные налоги. — 2007. — 534 с.

5. Реабілітовані історією. Житомирська область: [у 7 т.] — Житомир: Полісся, 2006—. — (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією": у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П.Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І.М. (голова) та ін.]. — 2006. — 721, [2] с.

6. Бондаренко В.Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В.Г. Бондаренко, І.Ю. Канівська, С.М. Пармонова. — К.: НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.

Матеріали конференцій, з'їздів

1 Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу: матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. — Х.: Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2000. — 167 с.

2 Кібернетика в сучасних економічних процесах: зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К.: ІСОА, 2002. — 147 с.

3 Матеріали IX з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. Інформ. бюл. — К.: Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип.: 10 років АУБ).

4 Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій: праці конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В.Т. Трощенко. — К.: НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С.

559—956, XIII, [2] с — (Ресурс 2000).

5 Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій: зб. наук праць / наук. ред. В.І. Моссаковський. — Дніпропетровськ: Навч. кн., 1999. — 215 с.

6 Ризикологія в економіці та підприємстві: зб. наук, праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. — К.: КНЕУ: Акад. ДПС України, 2001. — 452 с.

Препринти

1 Шиляев Б.А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б.А., Воеводин В.Н. — Х. ННЦ ХФТИ, 2006. — 19с — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. Центр "Харьк. физ.-техн. ин-т"; ХФТИ 2006-4).

2 Панасюк М.І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М.І., Скорбун А.Д., Сплошной Б.М. — Чорнобиль; Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. — (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС; 06-1).

Депоновані наукові праці

1 Социологическое исследование малых групп населения / В.И. Иванов [и др.]; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. — М., 2002. — 110 с. — Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.

2 Разумовский В.А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В.А. Разумовский, Д.А. Андреев. — М., 2002. — 210 с. — Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.

Словники

- 1 Географія: словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В.Л.). — Х.: Халімон, 2006. — 175, [1]с.
- 2 Тимошенко З.І. Болонський процес в дії: словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч, процесу у вищ. навч. закл. / З.І. Тимошенко, О.І. Тимошенко. — К.: Європ. ун-т, 2007. — 57 с.
- 3 Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К.: Карпенко, 2007. — 219 с.
- 4 Європейський Союз; словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко] — 2-ге вид., оновл. — К.: К.І.С., 2006. — 138 с.

Атласи

- 1 Україна: екол.-геогр. атлас: присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук, редкол.: С. С. Куруленко та ін.]; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. — / [наук. редкол.: С.С. Куруленко та ін.]. — К.: Варта, 2006. — 217, [1] с.
- 2 Анатомія пам'яті: атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті: посіб. для студ. та лікарів / О.Л. Дроздов, Л.А. Дзяк, В.О. Козлов, В.Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та доповн. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с.
- 3 Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда; [пер. з ісп, В.Й. Шовкун]. — Х.: Ранок, 2005. — 96 с.

Законодавчі та нормативні документи

- 1 Кримінально-процесуальний кодекс України: за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К.: Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань).
- 2 Медична статистика: зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В.М. Заболотько. — К.: МНІАЦ мед. статистики: Медінформ. 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи).

3 Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій: СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К.: ГРІФРЕ: М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).

Стандарти

1 Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT): ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2006. — IV, 231 с. — (Національний стандарт України).

2 Якість води. Словник термінів: ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України).

3 Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT): ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К.: Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).

Каталоги

1 Межгосударственные стандарты: каталог: в 6 т. / [сост. Ковалева И.В., Павлюкова В.А.; ред. Иванов В.Л.]. — Львов: НТЦ "Леонорм-стандарт", 2006—. — (Серия "Нормативная база предприятия").

Т. 5. — 2007. — 264 с.

Т. 6. — 2007. — 277 с.

2 Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області: каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Львів: Новий час, 2003. — 160 с.

3 Університетська книга: осінь, 2003: [каталог]. — [Суми: Унів. кн., 2003]. — 11 с.

4 Горницкая И.П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И.П., Ткачук Л.П. — Донецк: Лебедь, 2005. — 228 с.

Бібліографічні показники

1 Куц О.С. Бібліографічний показчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Львів: Укр. технології, 2007. — 74 с.

2 Систематизований показчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кириш Б.О., Потлань О.С]. — Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники; вип. 2).

Дисертації

1 Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. доктора фіз.-мат. наук: 01.03.02 / Петров Петро Петрович. — К., 2005. — 276 с.

Автореферати дисертацій

1 Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І.Я. Новосад. — Тернопіль, 2007 — 20, [1]с.

2 Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: спец. 05.13.06 “Автоматиз. системи упр. та прогрес, інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.

Авторські свідоцтва

1 А. с. 1007970 СССР, МКИЗ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В.С. Ваулин, В.Г. Кемайкин (СССР). — №3360585/25-08; заявл. 23.11.81; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.

Патенти

2. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. — № 2000131736/09; заявл. 18.12.00; опубл. 20.08.02, Бюл. №23 (II ч.).

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання

1 Козіна Ж.Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж.Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38

2 Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — №6. — С. 14—17.

3 Валькман Ю.Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю.Р. Валькман, В.С. Быков, А.Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61.

4 Ма Шуін. Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуін // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14.

5 Регіональні особливості смертності населення України /Л.А. Чепелевська, Р.О. Моїсеєнко, Г.І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25—29.

6 Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І.Валова; пер. з англ. Н.М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С 13—20.

7 Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка: (нарис з новітнього укр письменства): статті / Микола Зеров. —Дрогобич, 2007. — С. 245—291.

8 Третьяк В.В. Возможности использования баз знаний для роботизирования технологии взрывной штамповки / В.В. Третьяк, С.А. Стадник, Н.В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности: междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г.: тезисы докл. — Х., 2007. — С. 33.

9 Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д.М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України: (кінець XIX—початок XX ст./Д.М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С. 137—202.

Електронні ресурси

1 Богомольний Б.Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б.Р. Богомольний, В.В. Кононенко, П.М. Чусь. — 80 Min / 700 MB. — Одеса: Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. — Систем. вимоги: Pentium; 32 MB RAM; Windows 95, 98, 2000, XP; MS Word 97-2000,— Назва з контейнера.

2 Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс]: за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України; ред. О.Г. Осауленко. — К.: CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM): кольор.; 12 см. — (Всеукр. Перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium-266; 32 MB RAM; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану.

3 Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті: (підсумки 10-ї Міжнар.

конф. „Крим-2003") [Електронний ресурс] / Л.Й. Костенко, А.О. Чекмарьов, А.Г. Бровкін, І.А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн.:
<http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>. 312с.